

Gjøvik kommune

Vedlegg

Handelsanalyse for Gjøvik

Oppdragsnr.: 5175922 Dokumentnr.: Versjon:

Oppdragsgiver: Gjøvik kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Gunn Elin Rudi
Rådgiver: Norconsult AS, Vestfjordgaten 4, NO-1338 Sandvika
Oppdragsleder: Stine Radmann
Fagansvarlig: Morten Selnes
Andre nøkkelpersoner: Maria Hatling

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
---------	------	-------------	------------	----------------	----------

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Statistikker og rapporter knyttet til befolkningsutviklingen	7
1.1	Sentrumssoner fra SSB	7
1.2	Befolkningsutvikling i referanseområdet 2008-2017	9
1.3	Befolkningsutvikling i Gjøvik – 2008-2017	9
1.3.1	Befolkningsutvikling i grunnkretser og delområder 2008-2017	9
1.3.2	Folketilvekst i Gjøvik	11
1.3.3	Fruktbarhet.	11
1.4	Befolkningsutvikling	12
1.4.1	Valg av alternativ for framskriving av befolkningsutvikling	12
1.4.2	Befolkningsutvikling i referanseområdet 2018-2040	13
1.4.3	Aldersfordelt befolkningsutvikling i Gjøvik kommune 2018-2040	15
1.5	Pendling i referanseområdet	16
1.6	Næringsutvikling.	17
1.6.1	Sysselsatte i referanseområdet	17
1.6.2	Sysselsatte i Gjøvik - bransjefordelt	17
1.6.3	Omsetning i detaljvarehandel – unntatt bilbransjen	19
1.6.4	NHO Kommunebarometer. Kommune NM og lønnsinntektsnivå.	20
2	Grunnlagsmateriale knyttet til senterstruktur og handel	23
2.1	Definisjon av begrepet «plasskrevende varer» og «storhandel».	23
2.2	Kategorier i handel – spesielt innen storhandel og handel med plasskrevende varer.	25
2.3	Omsetningstall nasjonalt	25
2.4	Omsetningstall Oppland og Hedmark fylker	27
2.4.1	Oppland fylke	27
2.4.2	Hedmark fylke	29
2.5	Omsetningstall for Gjøvik kommune	30
2.6	Handelsbalansen i referanseområdet. Dekningsgrad for plasskrevende varer og storhandel i Gjøvik og i referansekommunene.	31
2.6.1	Gjøvik kommune. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.	32

2.6.2	Lillehammer. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.	33
2.6.3	Raufoss. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.	34
2.6.4	Østre og Vestre Toten og Søndre og Nordre Land kommuner. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.	34
2.6.5	Hamar kommune. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.	35
2.6.6	Ringsaker kommune. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.	36
2.6.7	Endring i handelsbalansen mellom Mjøsbyene i perioden 2008-2016	37
2.7	Oversikt over handelsbalansen i regionalt senter (Gjøvik bysentrum)	39
2.7.1	Vareomsetning i Hunndalen	40
2.7.2	Vareomsetning i Gjøvik Nord	40
2.7.3	Vareomsetning i Gjøvik Sør	41
2.7.4	Vareomsetning i Gjøvik Sentrum	41
2.7.5	Vareomsetning i Biri, Biristrand og Snertingdal	42
2.7.6	Endring i handelsbalansen mellom bydelene i Gjøvik kommune i perioden 2008-2016	42
3	Vedlegg med tabeller	44

Figurer

Figur 1	Temakart sentrumssoner innenfor Gjøvik kommune i 2017 (Kart og geodata fra SSB)	7
Figur 2	Temakart tettsteder for 2016 innenfor Gjøvik kommune (Kart og geodata fra SSB)	8
Figur 3.	Delområder omkring Gjøvik sentrum. Kilde; SSB Kartportal.	10
Figur 4.	Folketilvekst i Gjøvik kommune i perioden år 2000 – 2016. Kilde: SSB 06913.	11
Figur 5	Fruktbarhetstall. Referanseområdet. År 1996-2000. Kilde SSB	12
Figur 6.	Referanseområde for handelsanalysen. Utarbeidet av Norconsult i samråd med Gjøvik kommune.	13
Figur 7.	Postnummersoneinndeling i Gjøvik. Kilde; Bring.no	13
Figur 8.	Befolkningsutvikling i referanseområdet. År 2018-2040. Indekserte tall. Kilde: SSB 11168. ..	14
Figur 9.	Aldersfordelt befolkningsutvikling i Gjøvik 2018 - 2040. Kilde SSB 11168	15
Figur 10.	Bransjevis fordeling av sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik år 2016. Kilde: SSB.	18
Figur 11.	Sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik år 2000-2016 fordelt på hovedsakelig privat og offentlig sektor. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	19
Figur 12.	Kategorisering av kommuner i Oppland(venstre). Lønnsinntektsnivå (høyre). Kilde NHO KommuneNM.	21
Figur 13.	Kategorisering av kommuner i Hedmark (venstre). Lønnsinntektsnivå (høyre). Kilde NHO KommuneNM.	21
Figur 14.	Hele landet. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.	27

Figur 15. Oppland fylke. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.	28
Figur 16. Hedmark fylke. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.	30
Figur 17. Gjøvik kommune. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.	31
Figur 18. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for referanseområdet i 2008. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	38
Figur 19. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for referanseområdet i 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	38
Figur 20. Inndeling av Gjøvik – sentrale områder. Kilde Bring.no. Bearbeidet av Norconsult.	39
Figur 21. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for bydeler i Gjøvik samt Biri mv. i 2008. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	43
Figur 22. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for referanseområdet i 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	43

Tabeller

Tabell 1. Befolkningsutvikling i referanseområdet år 2008-2017. Kilde: SSB 07459.	9
Tabell 2. Befolkningsutvikling i delområder i Gjøvik 2008-2017. Kilde SSB 04317.	10
Tabell 3. Befolkningsutvikling i referanseområdet for perioden 2018-2040. Kilde: SSB 11168.	14
Tabell 4. Befolkningsutvikling i Gjøvik kommune år 2018-2040. Aldersgruppert. Kilde SSB 11168. ...	15
Tabell 5. Pendlingsstrømmer i referanseområdet. Kilde: SSB 03321. Bearbeidet av Norconsult.	16
Tabell 6. Sysselsetting etter arbeidssted i referanseområdet. 2008-2016. Kilde: SSB 07984.	17
Tabell 7. Sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik 2008-2016. Bransjefordelt. Kilde SSB 07984.	18
Tabell 8. Omsetning av detaljvarer pr innbygger pr kommune (kr) i referanseområdet. Tallene er eksklusiv omsetning av motorkjøretøyer og bensin, og eksklusiv merverdiavgift. Kilde SSB og KommuneProfilen.no.	20
Tabell 9. Detaljhandel i Gjøvik år 2008-2016 mill kr. Omfatter bare Detaljhandel. Omfatter ikke detaljhandel ved bensinstasjoner. Kilde: SSB – bearbeidet av KommuneProfilen.	20
Tabell 10. Lønnsinntektsnivå i referanseområdet. Kilde NHO. Kommune NM.	22
Tabell 11. Oversikt over næringsgrupper som dekker de varegrupper som er definert som plasskrevende varer. De næringsgrupper som er markert med gul farge er de næringsgrupper som omfatter Storhandel (etter Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland). Kilde; SSB. Bearbeidet av Norconsult.	24
Tabell 12 Oversikt over NACE-kodene.	25
Tabell 13 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Hele landet. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	26
Tabell 14 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Oppland fylke. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	28
Tabell 15 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Hedmark fylke. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	29
Tabell 16 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Gjøvik kommune. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	31
Tabell 17 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Gjøvik kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	32
Tabell 18 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Lillehammer kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	33

Tabell 19 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Raufoss tettsted med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	34
Tabell 20 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Østre og Vestre Toten og Søndre og Nordre Land kommuner med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	35
Tabell 21 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Hamar kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Hedmark fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	36
Tabell 22 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Ringsaker kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Hedmark fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	37
Tabell 23. Omsetningstall for vareomsetning i Hunndalen. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	40
Tabell 24. Omsetningstall for vareomsetning i Gjøvik Nord. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	40
Tabell 25. Omsetningstall for vareomsetning i Gjøvik Sør. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	41
Tabell 26. Omsetningstall for vareomsetning i Gjøvik Sentrum. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	41
Tabell 27. Omsetningstall for vareomsetning i Biri, Biristrand og Snertingdal. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.	42

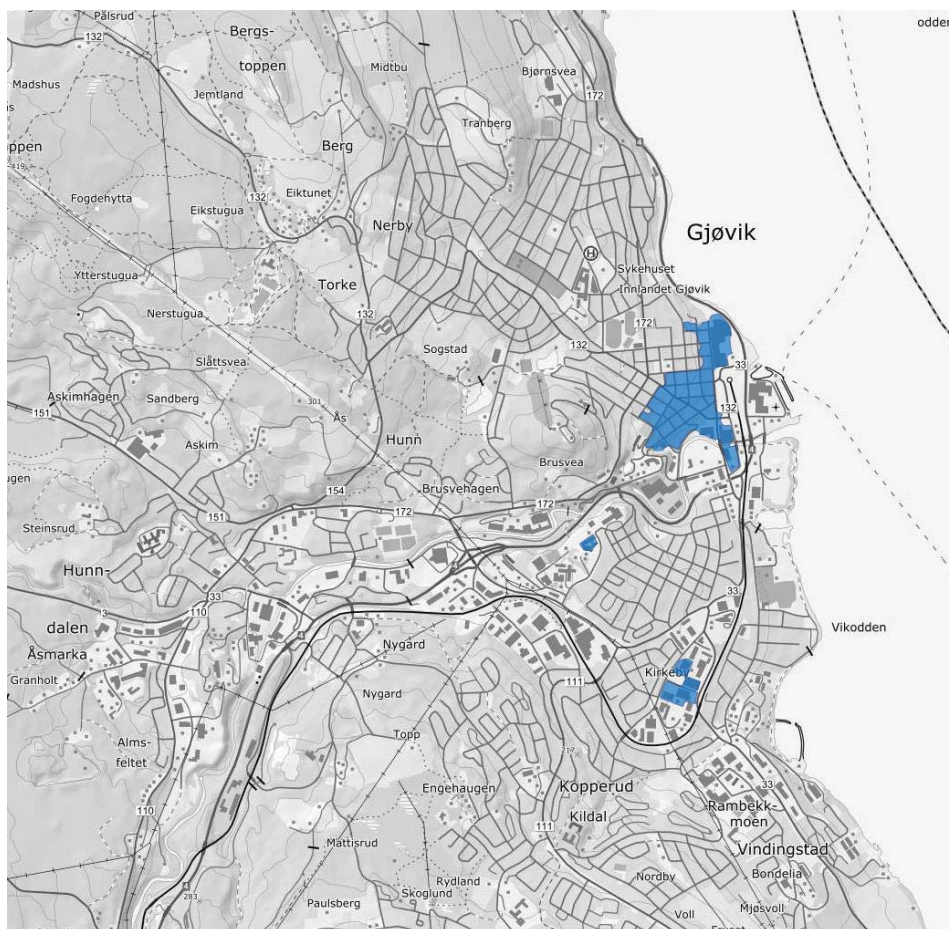
1 Statistikk og rapporter knyttet til befolkningsutviklingen

Det statistiske grunnlagsmaterialet i dette kapitlet vil dokumentere;

- ❖ Befolkningsutvikling historisk og befolkningsframskriving
- ❖ Sysselsettingsutvikling i viktige bransjer
- ❖ Lønnsinntekt kommunevis i Oppland og Hedmark

1.1 Sentrumssoner fra SSB

Sentrum omfatter i SSB sin sammenheng både hovedsentrum og andre senter i byen. Et senter skal fylle mange funksjoner. SSB har derfor lagt til grunn at sentrene i denne statistikken skal ha et visst innslag av offentlig administrasjon eller helse- og sosialtjenester eller kulturell virksomhet, underholdning eller annen tjenesteyting. Ensidede kjøpesenter uten offentlig tilbud av noe slag er av samme grunn ikke med i statistikken.

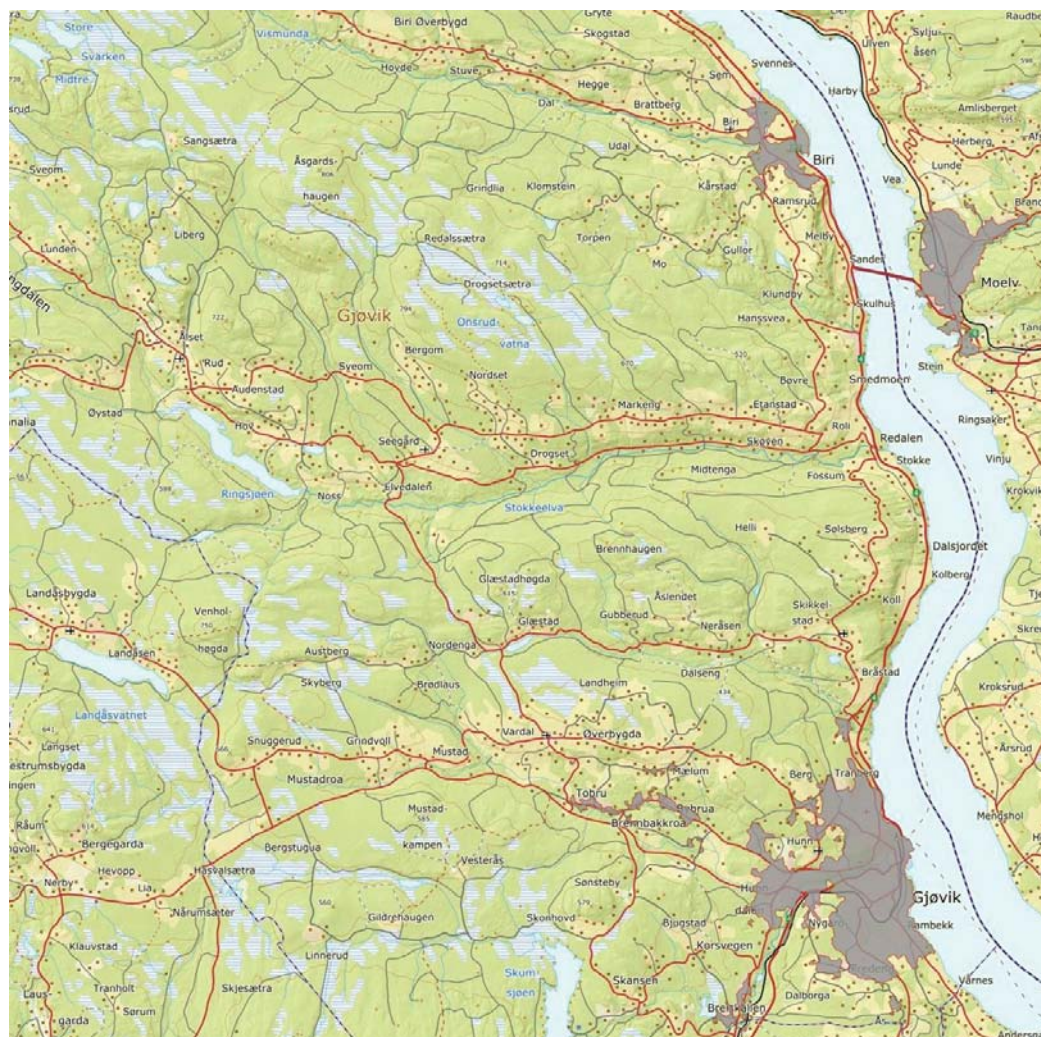
Figur 1 Temakart sentrumssoner innenfor Gjøvik kommune i 2017 (Kart og geodata fra SSB)

Tabellen under er en oversikt over sentrumssoner i Gjøvik kommune med størrelse, antall bosatte, tilsatte og bedrifter innenfor sonen. Tabellen viser at andelen tilsatte og bosatte innenfor sentrumssonen er økende. Biri var registrert som sentrumssone i 2016, men er ikke lenger det i 2017.

År	Sentrumssoner	Areal av sentrumsområder		Bosatte	Tilsatte	Bedrifter
		(km²)				
2014	2	0,24		725	3481	613
2015	3	0,26		788	3612	687
2016	4	0,28		829	4636	717
2017	3	0,26		826	4440	669

En hussamling skal registreres som tettsted dersom det bor minst 200 personer der, og avstanden mellom husene ikke overstiger 50 meter. Det er tillatt med et skjønnsmessig avvik utover 50 meter mellom husene i områder der en ikke skal eller kan bygge. Dette kan for eksempel være parker, idrettsanlegg, industriområder eller naturlige hindringer som elver eller dyrkbare områder.

Tettsteder i Gjøvik kommune foruten regionsenteret Gjøvik og lokalsenteret Biri er aksene Bybrua – Tobru samt et mindre område ved Breiskallen og Erikstadjernet.

Figur 2 Temakart tettsteder for 2016 innenfor Gjøvik kommune (Kart og geodata fra SSB)

1.2 Befolkningsutvikling i referanseområdet 2008-2017

Tabell 1 viser befolkningsvekst i byer og tettsteder i referanseområdet i perioden 2007 til 2017 sett i forhold til befolkningsvekst i hele landet og i Oppland og Hedmark fylker. Folketall er registrert pr 1. januar.

Vi ser at landet som helhet har hatt en befolkningsvekst på ca. 11% i denne perioden. Både Hedmark og Oppland fylker har hatt en klart svakere vekst enn landsgjennomsnittet.

Hamar er den bykommunen som har hatt størst prosentvis befolkningsvekst i perioden (9,4%.) Gjøvik har hatt en befolkningsvekst på 7,1% eller 2.018 innbyggere i perioden. Ringsaker er den mest folkerike kommunen i referanseområdet (33.842 innbyggere pr 1. januar 2017).

Ingen av byene i referanseområdet har en befolkningsvekst i perioden som tilsvarer landsgjennomsnittet.

Vi ser av tabellen at landkommunene har hatt en klart svakere befolkningsvekst enn bykommunene. Svakest befolkningsvekst finner vi i Søndre land som har hatt en negativ befolkningsvekst på -2,3%.

Folketall 01. januar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Endring	Endring %
0403 Hamar	27 976	28 211	28 344	28 662	29 045	29 353	29 520	29 847	30 120	30 598	2 622	9,4
0412 Ringsaker	32 144	32 402	32 524	32 842	33 191	33 406	33 463	33 603	33 597	33 842	1 698	5,3
0501 Lillehammer	25 776	26 104	26 381	26 571	26 765	26 850	27 028	27 300	27 476	27 781	2 005	7,8
0502 Gjøvik	28 301	28 611	28 807	28 974	29 202	29 407	29 668	30 063	30 137	30 319	2 018	7,1
0528 Østre Toten	14 459	14 464	14 518	14 604	14 747	14 766	14 777	14 796	14 906	14 887	428	3,0
0529 Vestre Toten	12 635	12 714	12 770	12 803	12 928	12 999	13 075	13 152	13 180	13 179	544	4,3
0536 Søndre Land	5 853	5 797	5 811	5 837	5 761	5 703	5 701	5 772	5 758	5 717	-136	-2,3
0538 Nordre Land	6 636	6 680	6 672	6 716	6 768	6 758	6 700	6 740	6 751	6 773	137	2,1
04 Hedmark fylke	189 289	190 071	190 709	191 622	192 791	193 719	194 433	195 153	195 356	196 190	6 901	3,6
05 Oppland fylke	183 637	184 288	185 216	186 087	187 147	187 254	187 820	188 807	188 953	189 479	5 842	3,2
00 Landet	4 737 171	4 799 252	4 858 199	4 920 305	4 985 870	5 051 275	5 109 056	5 165 802	5 213 985	5 258 317	521 146	11,0

Tabell 1. Befolkningsutvikling i referanseområdet år 2008-2017. Kilde: SSB 07459.

Pr 3. kvartal 2017 var folketallet i et utvalg av disse kommunene:

- ❖ Hamar: 30.867
- ❖ Gjøvik: 30.572
- ❖ Lillehammer: 27.881
- ❖ Ringsaker: 34.057

1.3 Befolkningsutvikling i Gjøvik – 2008-2017

1.3.1 Befolkningsutvikling i grunnkretser og delområder 2008-2017

Befolkningsutvikling i bykommuner kan synliggjøres på flere nivåer. Grunnkretser er den laveste enheten. Delområder er en samling grunnkretser. Vi har her valgt å vise befolkningsutviklingen i Gjøvik på delområde-nivå. Geografisk avgrensning av disse delområdene i og omkring Gjøvik sentrum er vist i Figur 3.

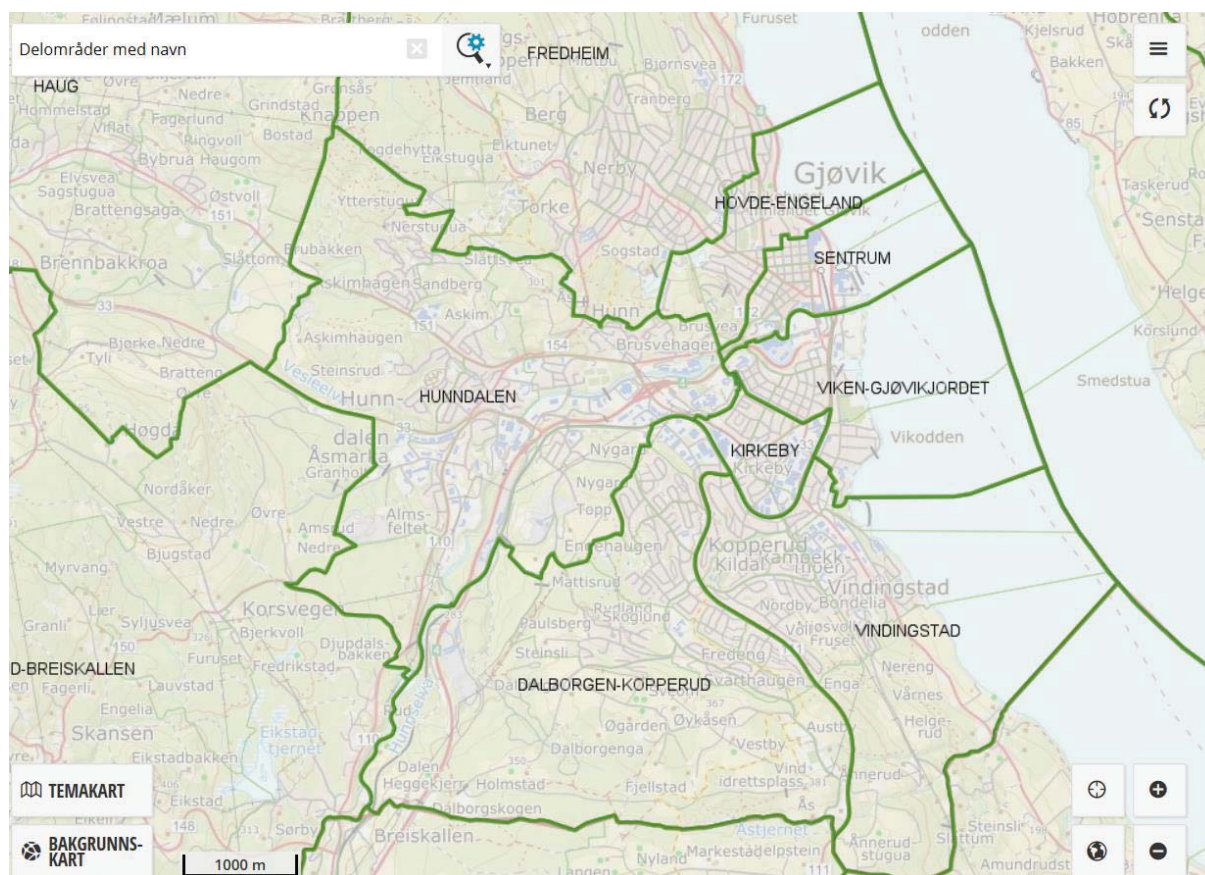
Delområder Gjøvik	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Endr	Endr %
05020100 Vindingstad	2 808	2 882	2 911	2 907	2 966	2 999	3 013	3 074	3 101	3 142	334	11,9
05020200 Kirkeby	798	865	866	864	846	866	871	878	887	901	103	12,9
05020300 Viken-Gjøvikjordet	1 649	1 687	1 725	1 745	1 752	1 742	1 782	1 861	1 863	1 918	269	16,3
05020400 Sentrum	1 515	1 556	1 626	1 612	1 661	1 646	1 679	1 730	1 758	1 784	269	17,8
05020500 Hovde-Engeland	1 526	1 516	1 519	1 547	1 559	1 559	1 521	1 529	1 529	1 508	-18	-1,2
05020600 Fredheim	3 339	3 511	3 531	3 552	3 560	3 616	3 673	3 731	3 737	3 791	452	13,5
05020700 Dalborgen-Kopperud	3 541	3 508	3 552	3 590	3 592	3 644	3 674	3 747	3 739	3 753	212	6,0
05020800 Hunndalen	3 662	3 786	3 811	3 886	3 932	3 949	3 973	3 993	3 997	3 981	319	8,7
05020900 Linnerud-Breiskallen	614	614	621	627	619	604	609	615	625	626	12	2,0
05021000 Haug	1 824	1 835	1 834	1 826	1 882	1 907	1 960	1 993	2 003	2 035	211	11,6
05021100 Redalen-Lundstein	2 016	1 835	1 833	1 819	1 801	1 818	1 827	1 832	1 823	1 820	-196	-9,7
05021200 Snertingdal	1 805	1 787	1 742	1 744	1 742	1 737	1 760	1 741	1 765	1 751	-54	-3,0
05021300 Biri	3 186	3 212	3 215	3 206	3 233	3 250	3 261	3 267	3 263	3 270	84	2,6
05029999 Uoppgitt grunnkrets	18	17	21	49	57	70	65	72	47	39	21	116,7
Sum Gjøvik	28 301	28 611	28 807	28 974	29 202	29 407	29 668	30 063	30 137	30 319	2 018	7,1

Tabell 2. Befolkningsutvikling i delområder i Gjøvik 2008-2017. Kilde SSB 04317

Vi ser av Tabell 2 at Sentrum har den sterkeste befolkningsutviklingen med en vekst i perioden på 17,8%. Andre bydeler med relativt høy vekst (mer enn 10% i perioden) er Viken-Gjøvikjordet, Fredheim, Kirkeby, Vindingstad og Haug.

Vi ser av tabellen at enkelte delområder i kommunen har hatt negativ befolkningsutvikling i perioden. Disse er Redalen-Lundstein, Snertingdal og Hovde-Engeland.

Hunndalen er delområdet som har flest innbyggere (3.981), mens Linnerud-Breiskallen er minste delområde med 626 innbyggere.

Figur 3. Delområder omkring Gjøvik sentrum. Kilde; SSB Kartportal.

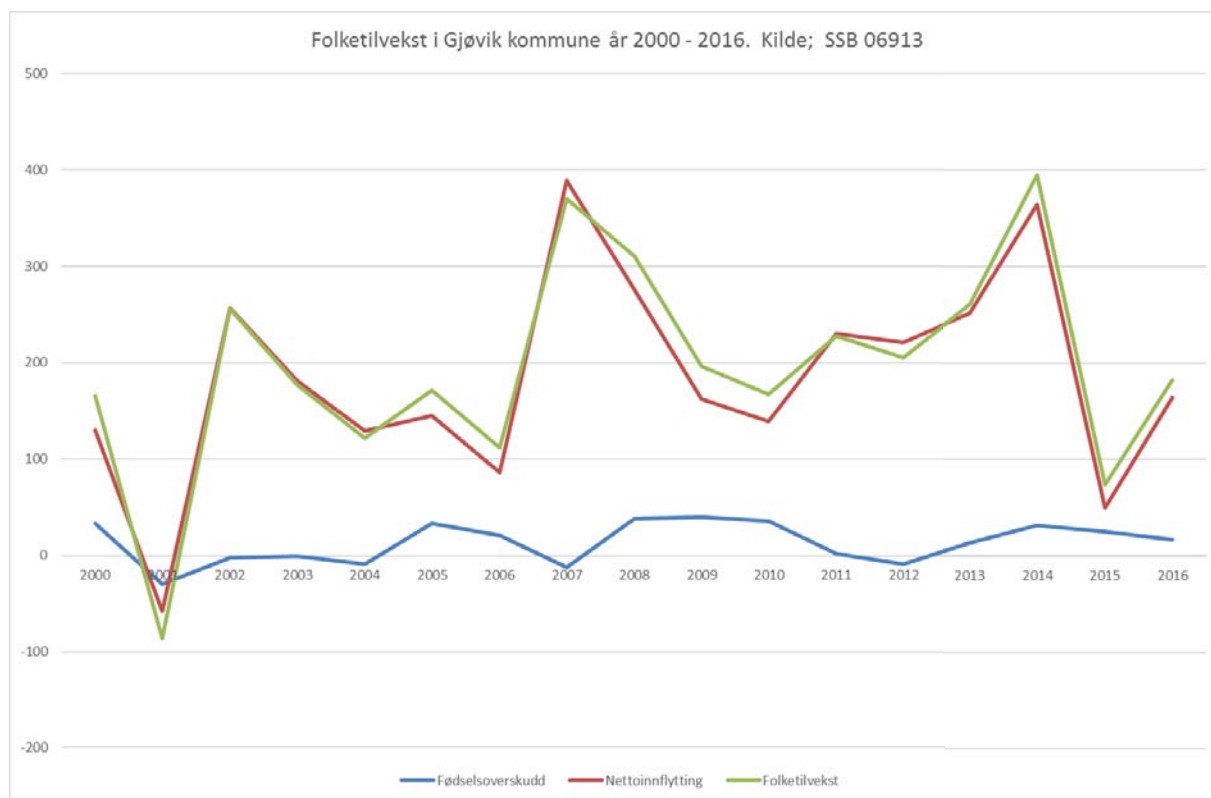
1.3.2 Folketilvekst i Gjøvik

Folketilveksten i en kommune er et uttrykk for summen av fødselsoverskudd og flytteoverskudd. Flytteoverskuddet er derved et uttrykk som både avspeiler utenlandsk innvandring og innenlandsk tilflytting. Figur 4 viser Folketilveksten i Gjøvik i perioden år 2000 – 2016.

Vi ser av figuren at fødselsoverskuddet ligger omkring 0 – dvs. at det er tilnærmet balanse mellom antall fødte og antall døde. Fødselsoverskuddet bidrar derved bare i liten grad til folketilveksten i Gjøvik. Dette avspeiler en befolkning som har en relativt høy gjennomsnittsalder og der andelen kvinner i fruktbar alder er relativt lav.

I de senere år har folketilvekst på landsbasis gjennom flytting alt vesentlig vært et resultat av utenlandsk tilflytting fra land innen EØS-området (Sverige, Polen, Litauen m.fl.). Etter ca. 2012 har denne tilflyttingen enten snudd (Sverige) eller gått kraftig tilbake. Dette skyldes både endringer i norsk innvandringspolitikk og en bedring i sysselsettingen i EU.

Folketilveksten i Gjøvik er klart flytteavhengig – det er flytteoverskuddet som er den viktigste faktoren for folketilveksten.

Figur 4. Folketilvekst i Gjøvik kommune i perioden år 2000 – 2016. Kilde: SSB 06913.

1.3.3 Fruktbarhet¹.

Som vist foran, har folketilvekst en klar sammenheng med fødselsoverskudd og fruktbarhet. Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål som kan tolkes som det antall barn en kvinne vil få i gjennomsnitt, hvis hun gjennomlever det observerte fruktbarhetsmønsteret for en gitt periode og område.

Sett på landsbasis finner vi at kommuner med lav fruktbarhet hovedsakelig er innlandskommuner, mens kommuner med høy fruktbarhet finnes hovedsakelig langs kysten. I ett fylke kan det være

¹ Foss, Aslaug Hurlen (2003): Fruktbarhet i kommune-Norge. SSB.no

forskjell mellom nord og sør eller mellom innland og kysten. Spesielt skiller storbyer seg ut med en lavere fruktbarhet i forhold til kommunene rundt, selv om flere av stor-byene ligger over landsgjennomsnittet. Kvinnene i storbyen er også eldre når de får barn enn kvinner i de omkringliggende kommunene.

Hedmark og Oppland er to av de fylkene i landet som har den laveste fruktbarheten, med samlet fruktbarhetstall på henholdsvis 1,70 og 1,72. Fruktbarhetsmønsteret i disse to fylkene er imidlertid ikke homogent for er vist for referanseområdet i *Figur 5*.

Referanseområdet:	Samlet Fruktbarhetstall ((SFT) 1996-2000.
0403 Hamar	1,55
0412 Ringsaker	1,90
04 Hedmark	1,70
0501 Lillehammer	1,60
0502 Gjøvik	1,75
0528 Østre Toten	1,64
0529 Vestre Toten	1,65
0536 Søndre Land	1,78
0538 Nordre Land	1,64
05 Oppland	1,72

Figur 5 Fruktbarhetstall. Referanseområdet. År 1996-2000. Kilde SSB

1.4 Befolkningsutvikling

1.4.1 Valg av alternativ for framskriving av befolkningsutvikling

En befolkningsframskriving gir et sannsynlig bilde av en utvikling forutsatt at det ikke skjer større endringer i forhold til den historiske utviklingen i løpet av den valgte perioden. Sannsynligheten svekkes jo lenger ut i tid man strekker befolkningsframskriving. Ut fra det tallmaterialet som foreligger i SSB, er det mulig å gi befolkningsframskriving fram til år 2040.

Framskrivning av befolkningsutvikling er basert på et hovedalternativ (MMMM) der følgende forutsetninger legges til grunn:

- ❖ Fruktbarhet forblir på dagens nivå med ca. 1,7 barn pr kvinne
- ❖ Levealderen øker med ca. 7 år for menn og 5 år for kvinner fram til 2060
- ❖ Det innenlandske flyttemønsteret vi har sett i de siste ti årene fortsetter.
- ❖ Nettoinnvandringen (utenlandsk innvandring) blir liggende på ca. 25.000 – 30.000 på landsbasis pr år.

Fruktbarhetstallet i Gjøvik ligger noe over hovedalternativet.

Befolkningsutviklingen i Gjøvik – som i de fleste andre byer og tettsteder – er en funksjon av netto-flytting (summen av innenlandsk flytting og utenlandsk innvandring. Den største usikkerheten ligger her i utenlandsk innvandring².

² Leknes, Stefan (2016); Regionale befolkningsframskrivninger 2016-2040: Flytteforutsetninger og resultater. Økonomiske analyser 3/2016. SSBs hjemmesider.

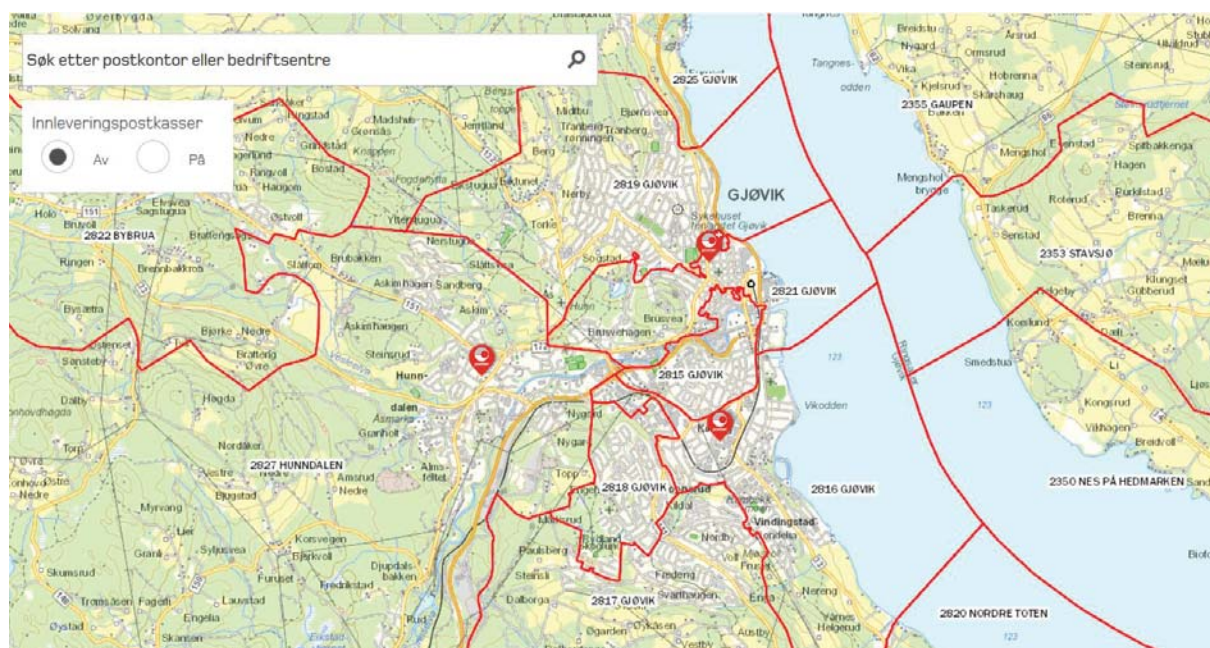
1.4.2 Befolkningsutvikling i referanseområdet 2018-2040

Perioden for denne handelsanalysen er satt fra år 2008 til 2016. I samråd med Gjøvik kommune har vi valgt følgende referanseområde:

Periode: År 2008 - 2016	
Referanseområde. Handelsanalyse Gjøvik:	
Regionnr:	Navn:
1	Hele landet
403	Hamar
412	Ringsaker (omfatter Brumundal og Moelv)
4	Hedmark fylke
5	Oppland fylke
501	Lillehammer
502	Gjøvikregionen:
502	Gjøvik
528	Østre Toten
529	Vestre Toten (omfatter Raufoss)
536	Søndre Land
530	Nordre Land
Inndeling etter postnummer i Gjøvik-området:	
2830, 2833, 2834, 2835	Raufoss
2827	Hunddalen
2819, 2825	Gjøvik Nord
2816, 2817, 2818	Gjøvik Sør
2815, 2821	Gjøvik Sentrum
2836, 2837, 2838	Biri, Biristrand og Snertingdal

Figur 6. Referanseområde for handelsanalysen. Utarbeidet av Norconsult i samråd med Gjøvik kommune.

Omsetningsdata fra SSB er gitt i forhold til bedriftens postadresse og akkumulert på postnummersone. En oversikt over postnummersone-inndelingen i Gjøvik og omland er gitt i Figur 7.

Figur 7. Postnummersoneinndeling i Gjøvik. Kilde; Bring.no

Tabellen under viser framskrevet folkemengde hvert 5 år for kommunene og fylkene i referanseområdet sammenlignet med befolkningsutviklingen i hele landet.

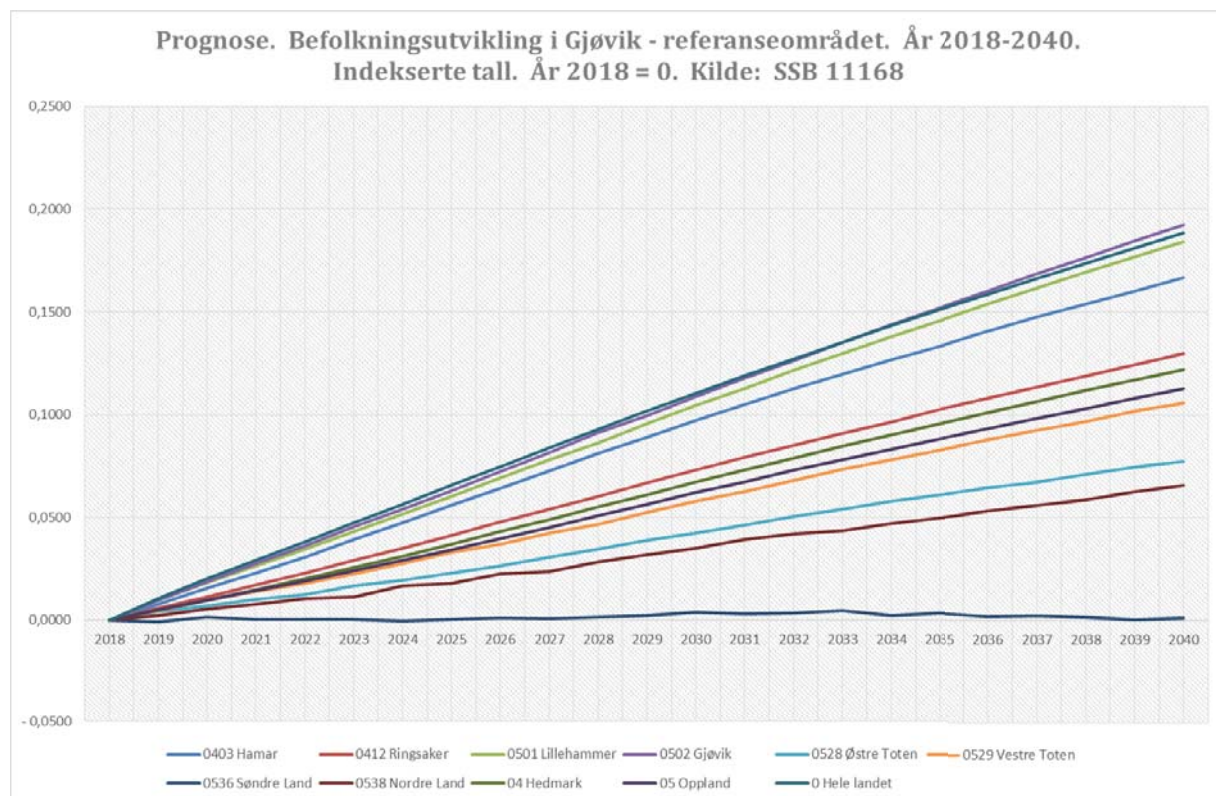
Framscrevet folkemengde MMMM	2018	2025	2030	2035	2040	Endring	Endring %
0403 Hamar	30 562	32 268	33 531	34 639	35 657	5 095	16,7
0412 Ringsaker	33 945	35 338	36 420	37 422	38 347	4 402	13,0
0501 Lillehammer	28 012	29 698	30 939	32 096	33 178	5 166	18,4
0502 Gjøvik	30 675	32 607	34 010	35 336	36 576	5 901	19,2
0528 Østre Toten	15 007	15 350	15 643	15 925	16 166	1 159	7,7
0529 Vestre Toten	13 310	13 748	14 082	14 414	14 719	1 409	10,6
0536 Søndre Land	5 755	5 756	5 776	5 774	5 762	7	0,1
0538 Nordre Land	6 786	6 908	7 023	7 123	7 231	445	6,6
04 Hedmark	196 998	204 274	210 229	215 844	221 073	24 075	12,2
05 Oppland	190 430	196 949	202 237	207 222	211 905	21 475	11,3
0 Hele landet	5 328 095	5 677 382	5 916 132	6 132 986	6 331 445	1 003 350	18,8

Tabell 3. Befolkningsutvikling i referanseområdet for perioden 2018-2040. Kilde; SSB 11168

Vi ser at 52 % av befolkningsveksten i Oppland fylke fram til 2040 forventes å komme i byene Gjøvik og Lillehammer. Dette avspeiler en tydelig trend der en økende andel av befolkningen bor i byer og tettsteder. Dersom denne befolkningsframskrivingen holder, vil vi i 2040 ha ca. 36.600 innbyggere i Gjøvik og ca. 212.000 innbyggere i Oppland. Med andre ord vil ca. 17 % av befolkningen i Oppland bo i Gjøvik i år 2030. I 2017 bor ca. 16% av Opplands befolkning i Gjøvik.

Vi ser av tabellen at Gjøvik og Lillehammer er de eneste kommunene i referanseområdet der det kan forventes omtrent samme – eller noe høyere befolkningsvekst enn landsgjennomsnittet. Gjøvik er etter denne framskrivningen den kommunen i referanseområdet som kan forvente høyest befolkningsvekst både prosentvis og i faktiske tall.

Tabellen kan grafisk framstilles slik:

Figur 8. Befolkningsutvikling i referanseområdet. År 2018-2040. Indekserte tall. Kilde: SSB 11168.

1.4.3 Aldersfordelt befolkningsutvikling i Gjøvik kommune 2018-2040

Tabellen under viser framskrevet folkemengde hvert 5 år for Gjøvik kommune fordelt på aldersgrupper som avspeiler viktige samfunnsfunksjoner.

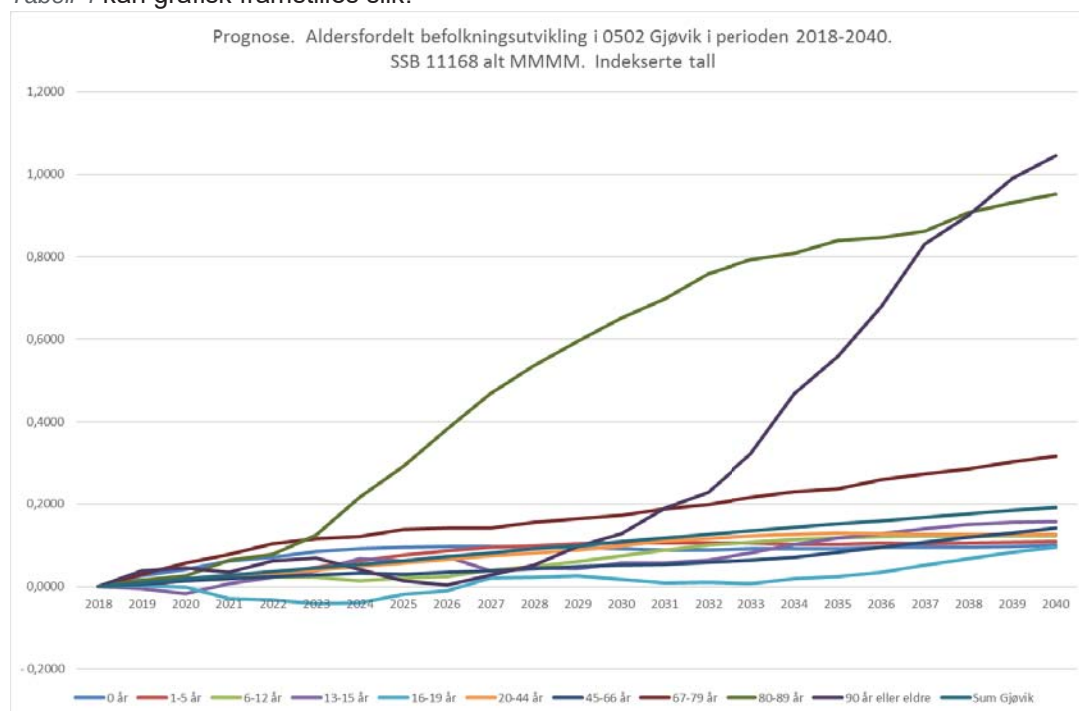
0502 Gjøvik	2018	2025	2030	2035	2040	Endring	Endring i %
0 år	307	336	335	335	338	31	10
1-5 år	1 626	1 749	1 797	1 793	1 804	178	11
6-12 år	2 426	2 477	2 606	2 713	2 726	300	12
13-15 år	1 050	1 116	1 111	1 174	1 215	165	16
16-19 år	1 500	1 473	1 526	1 538	1 643	143	10
20-44 år	9 796	10 361	10 766	11 064	11 034	1 238	13
45-66 år	8 784	9 048	9 242	9 508	10 038	1 254	14
67-79 år	3 732	4 249	4 378	4 618	4 913	1 181	32
80-89 år	1 164	1 504	1 922	2 141	2 272	1 108	95
90 år eller eldre	290	294	327	452	593	303	104
Sum Gjøvik	30 675	32 607	34 010	35 336	36 576	5 901	19

Tabell 4. Befolkningsutvikling i Gjøvik kommune år 2018-2040. Aldersgruppert. Kilde SSB 11168.

Aldersgrupperingen:

- ❖ 0 år: foreldrepermisjoner
- ❖ 1-5 år: barnehage
- ❖ 5-12 år: barneskole
- ❖ 13-15 år: ungdomsskole
- ❖ 16-19 år: videregående skole
- ❖ 20-44 år: høyere utdanning / jobbsøking / etableringsfase. Høy flyttefrekvens
- ❖ 45-66 år: etablert fase. Lav flyttefrekvens
- ❖ 67-79 år: pensjonist – bor i egen bolig. Lavt pleie/omsorgsbehov
- ❖ 80-89 år: pensjonist økende pleie/omsorgsbehov
- ❖ 90+ år: pensjonist - høyt pleie/omsorgsbehov.

Tabell 4 kan grafisk framstilles slik:

Figur 9. Aldersfordelt befolkningsutvikling i Gjøvik 2018 - 2040. Kilde SSB 11168

Vi ser av *Tabell 4* og *Figur 9* at det må forventes økt vekst – spesielt i de eldre aldersgruppene (over 80 år) etter ca. år 2023. Eldre forventes å ha en relativt høy kjøpekraft, men samtidig ha en begrenset bevegelsesfrihet. Eldre foretrekker å bo sentralt med korte avstander til butikker, servicetilbydere og kulturtilbud. Vi ser også en tydelig vekst i aldersgruppen 67-79 år.

Vi ser også en tydelig vekst i befolkningsgruppene 13-15 år og 16-19 år.

Denne framskrivningen viser at vi fram mot år 2040 kan regne med at en større andel av befolkningen vil ha en begrenset bevegelsesfrihet og et økende ønske om nærhet mellom bolig og handelsområdet. Sett i forhold til «storhandel og plasskrevende varer», vil eldre aldersgrupper (80+) ofte bo i sentrumsbebyggelsen og ha en begrenset etterspørsel etter fritidsbåter, hageutstyr og byggevarer. På den andre siden kan det forventes økt etterspørsel fra denne aldersgruppen etter kjøretøy og tjenester knyttet til kjøretøy (dekkhotell, lagerplass, kjøretøy-service mv).

I aldersgruppen 90+ forventes en betydelig vekst etter ca. år 2030. Dette er en aldersgruppe der man må forvente et høyt pleie- og omsorgsbehov, og en høy etterspørsel etter tjenester. En stor andel av denne aldersgruppen vil bo i omsorgsboliger med tilrettelagte funksjoner og/eller syke- og pleiehjem.

1.5 Pendling i referanseområdet

En pendler er en sysselsatt person som krysser minst en kommunegrense mellom bostad og arbeidssted. Det er ikke gitt at pendlingen gjennomføres daglig. Kriteriet for pendling er at den sysselsatte har en jobb utenfor bostedskommunen.

År 2016	Sysselsatte personer etter bosted;								Sum innpendlere til Gjøvik:
Sysselsatte personer etter arbeidssted;	0403 Hamar	0412 Ringsaker	0501 Lillehammer	0502 Gjøvik	0528 Østre Toten	0529 Vestre Toten	0536 Søndre Land	0538 Nordre Land	
0403 Hamar	8 978	2 897	267	349	79	64	19	16	
0412 Ringsaker	1 587	9 793	489	474	86	85	27	14	
0501 Lillehammer	154	1 197	10 823	666	89	73	40	130	
0502 Gjøvik	175	651	433	9 928	1 737	1 560	430	304	5 290
0528 Østre Toten	14	46	12	477	3 661	436	44	14	
0529 Vestre Toten	22	78	32	1 277	910	3 602	205	29	
0536 Søndre Land	4	1	0	99	15	28	1 245	167	
0538 Nordre Land	5	13	25	122	11	15	303	2 259	
Sum Utpendlere fra Gjøvik:				3 464					

Tabell 5. Pendlingsstrømmer i referanseområdet. Kilde: SSB 03321. Bearbeidet av Norconsult.

Tabell 5 viser pendlingsstrømmer innen referanseområdet. I tillegg kommer de som pendler også utenfor referanseområdet.

Det er i alt 16.605 sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik kommune. 9.928 av disse er også bosatt i Gjøvik kommune og pendler derfor ikke.

3.464 sysselsatte bor på Gjøvik men har en jobb i en annen kommune innen referanseområdet. De kalles her utpendlere. 5.290 sysselsatte bor i andre kommuner innen referanseområdet men har sin jobb i Gjøvik kommune. De kalles her innpendlere. Vi ser at antallet innpendlere er større enn antallet utpendlere. Gjøvik har derved en positiv pendlingsbalanse.

Det kommer altså 5.290 innpendlere fra referanseområdet. I tillegg kommer det 1.387 innpendlere fra andre deler av landet. Av totalt 16.605 sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik er derved 6.677 innpendlere (ca. 40%) av alle sysselsatte.

Vi vet at innpendlere i en stor grad handler i arbeidskommunen, og disse innpendlere er derved potensielle kunder i forhold til handelsnæringen i Gjøvik.

1.6 Næringsutvikling.

For å gi et bilde på næringsutvikling, viser vi her utviklingen i sysselsetting målt etter arbeidssted og omsetningstall for dagligvarehandelen. Vi tar også med et bilde på næringsutvikling ut fra NHOs næringsbarometer.

1.6.1 Sysselsatte i referanseområdet

Tabell 6 viser utviklingen i totalt antall sysselsatte i referanseområdet. Vi ser av tabellen at 19% av de sysselsatte i Oppland er sysselsatt i Gjøvik.

Alle by-kommunene i referanseområdet – unntatt Hamar - har en positiv utvikling over landsgjennomsnittet. De øvrige kommunene i referanseområdet – unntatt Nordre Land - har en negativ utvikling der Søndre Land utmerker seg med en negativ utvikling på -14,3%.

Sysselsatte arbeidssted	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring	Endring %
0403 Hamar	18 930	18 524	18 778	19 054	19 108	19 385	19 775	19 489	19 321	391	2,1
0412 Ringsaker	13 958	13 561	13 548	13 846	14 161	14 131	14 651	14 453	14 487	529	3,8
0501 Lillehammer	16 024	15 610	16 115	16 175	16 098	16 224	16 399	16 704	16 832	808	5,0
0502 Gjøvik	16 047	16 020	16 074	16 167	16 216	16 450	16 596	16 442	16 605	558	3,5
0528 Østre Toten	5 095	5 180	5 359	5 403	5 388	5 402	5 266	5 195	5 259	164	3,2
0529 Vestre Toten	6 642	6 329	6 207	6 232	6 258	6 230	6 515	6 540	6 483	-159	-2,4
0536 Søndre Land	1 910	1 865	1 836	1 808	1 763	1 728	1 692	1 646	1 637	-273	-14,3
0538 Nordre Land	2 931	2 909	2 917	2 908	2 985	2 982	2 950	3 031	2 987	56	1,9
05 Oppland	88 120	86 632	87 300	87 644	87 366	87 557	87 868	86 779	86 935	-1 185	-1,3
00 Landet	2 525 005	2 496 942	2 517 020	2 562 025	2 588 962	2 618 991	2 650 047	2 587 701	2 591 930	66 925	2,7

Tabell 6. Sysselsetting etter arbeidssted i referanseområdet. 2008-2016. Kilde: SSB 07984.

Statistikkgrunnlaget for Tabell 6 er endret fra år 2014 til 2015. Tall fra 2014 og tall fra 2015 er derved ikke direkte sammenlignbare. Dette forklarer en del av reduksjonen fra 2014 til 2015.

1.6.2 Sysselsatte i Gjøvik - bransjefordelt

Tabell 7 viser sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik bransjefordelt i perioden 2008-2016. Vi ser at Helse- og sosialtjenester er den viktigste bransjen for sysselsetting i Gjøvik. Utenom offentlig sektor, er det varehandel og motorvognreparasjoner som er den viktigste bransjen for sysselsetting i Gjøvik. Disse varegruppene omfatter også de varegruppene som faller inn under begrepet «Plasskrevende varegrupper» - j.fr. kap 1.5.

I bransjen varehandel og motorvognreparasjoner er det imidlertid en nedgang på 172 sysselsatte i perioden.

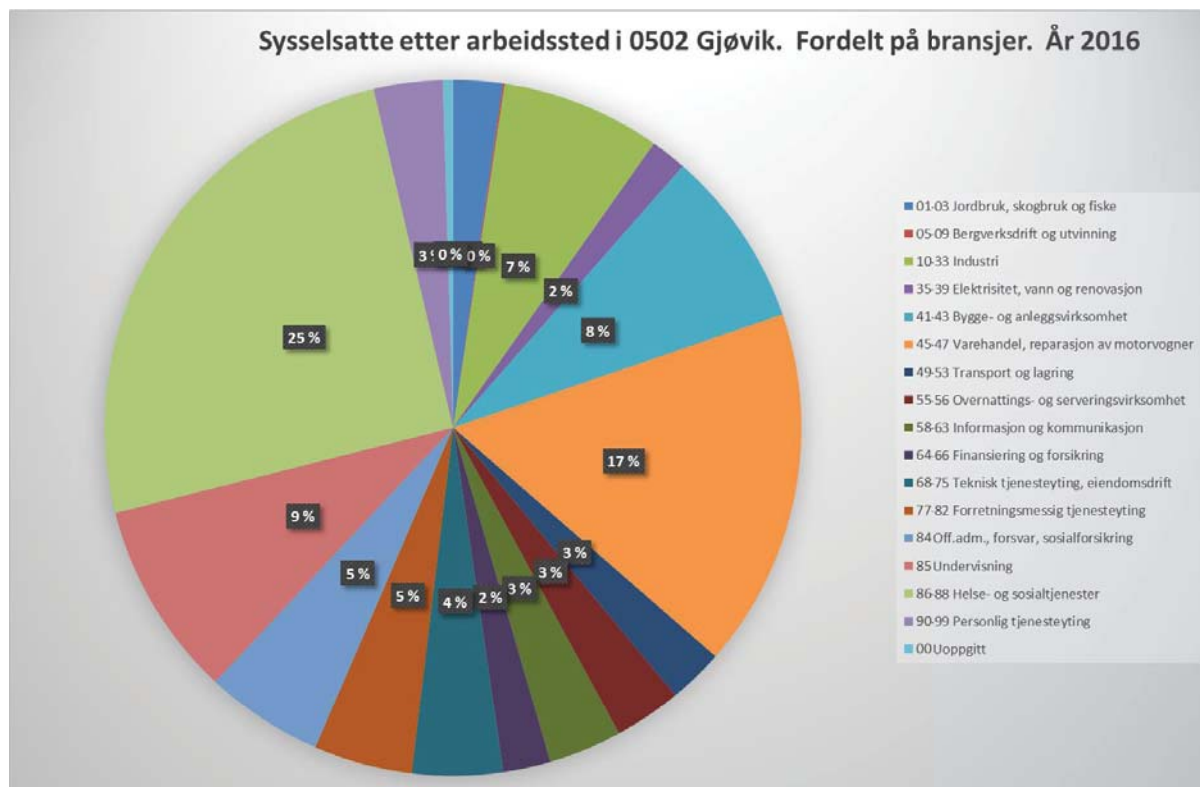
Den sterkeste veksten i antall sysselsatte finner vi i bransjene;

- ❖ Elektrisitet, vann, renovasjon
- ❖ Overnatting og servering
- ❖ Finansiering og forsikring
- ❖ Offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring
- ❖ Helse- og sosialtjenester
- ❖ Personlig tjenesteyting

0502 Gjøvik	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring	Endring %
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	412	392	377	398	403	409	435	402	380	-32	-7,8
05-09 Bergverksdrift og utvinning	9	10	11	13	16	15	14	10	14	5	55,6
10-33 Industri	1 388	1 300	1 268	1 264	1 149	1 130	1 140	1 201	1 231	-157	-11,3
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	237	198	213	219	214	228	224	221	279	42	17,7
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	1 463	1 483	1 433	1 407	1 414	1 489	1 439	1 382	1 372	-91	-6,2
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	2 944	2 849	2 826	2 779	2 872	2 867	2 798	2 754	2 772	-172	-5,8
49-53 Transport og lagring	441	506	520	505	496	478	406	449	425	-16	-3,6
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	449	439	477	504	522	491	480	477	518	69	15,4
58-63 Informasjon og kommunikasjon	669	691	657	711	651	693	622	638	564	-105	-15,7
64-66 Finansiering og forsikring	239	222	227	281	269	264	272	323	365	126	52,7
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	640	648	634	631	678	705	763	691	698	58	9,1
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	1 068	854	816	776	710	667	745	644	758	-310	-29,0
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	672	704	757	759	781	840	890	910	913	241	35,9
85 Undervisning	1 199	1 245	1 309	1 348	1 363	1 412	1 445	1 481	1 509	310	25,9
86-88 Helse- og sosialtjenester	3 686	3 954	3 990	4 043	4 092	4 161	4 316	4 203	4 198	512	13,9
90-99 Personlig tjenesteyting	469	465	480	465	501	526	538	535	531	62	13,2
00 Uoppgitt	62	60	79	64	85	75	69	121	78	16	25,8
Sum Sysselsatte personer etter arbeidssted	16 047	16 020	16 074	16 167	16 216	16 450	16 596	16 442	16 605	558	3,5

Tabell 7. Sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik 2008-2016. Bransjefordelt. Kilde SSB 07984

Bransjevis fordeling av sysselsatte i Gjøvik kan illustreres slik:

Figur 10. Bransjevis fordeling av sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik år 2016. Kilde: SSB.

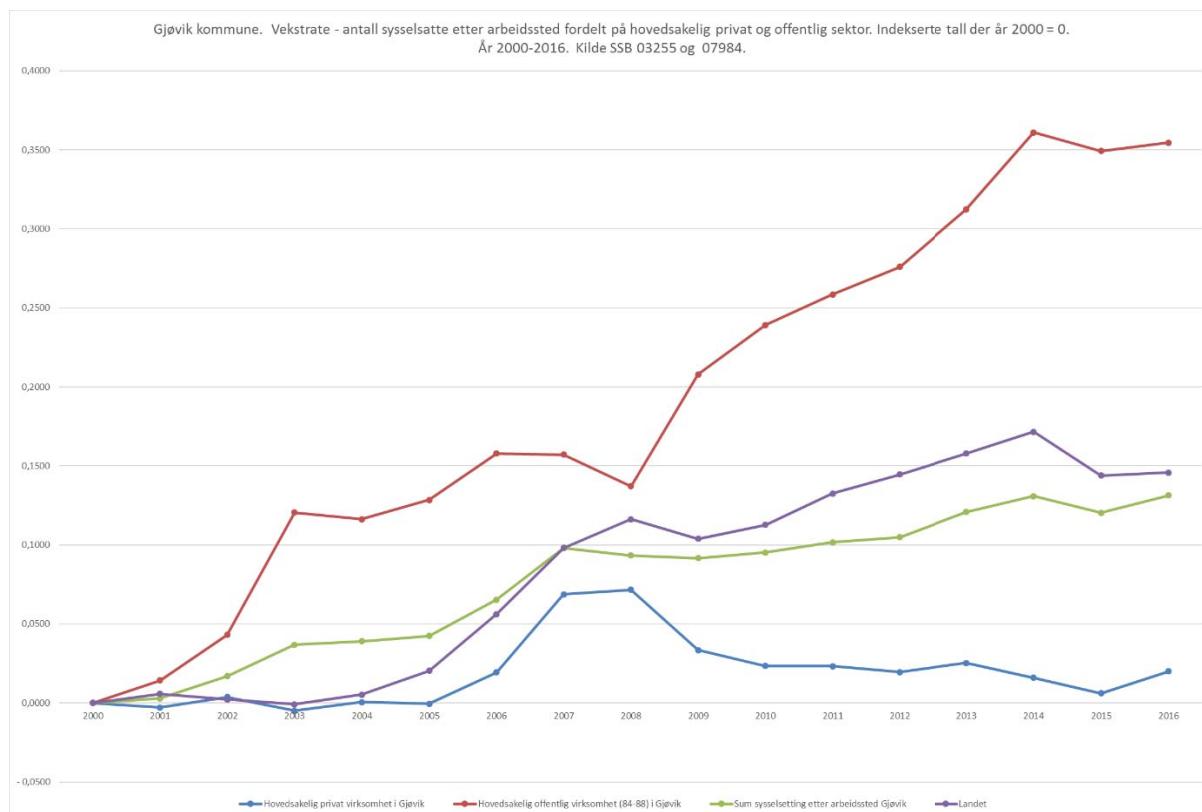
De bransjene som her klart skiller seg ut er varehandel (17%) og Helse og sosialtjenester (25%).

Vi har i Figur 11 gitt et bilde av sysselsettingsutviklingen i Gjøvik – fordelt på hovedsakelig privat og offentlig sektor, og sammenlignet med utviklingen på landsbasis. Vi ser at sysselsettingsutviklingen i Gjøvik siden 2007 har ligget over landsgjennomsnittet. Samtidig ser vi at sysselsettingsutviklingen i privat sektor i Gjøvik siden år 2004 har ligget under landsgjennomsnittet.

Vi ser et markant fall – spesielt i privat sektor – etter år 2007 – 2008. Dette skyldes for en stor del finanskrisen som kom etter kollapset i det amerikanske eiendomsmarkedet i år 2007.

Det er offentlig sektor som «drar» sysselsettingsutviklingen i Gjøvik. Vi ser imidlertid at denne veksten har stanset i år 2014.

Vi ser av figuren et markant fall i sysselsettingen fra år 2014 til 2015. Dette skyldes for en stor del omlegging av det statistiske beregningsgrunnlaget.

Figur 11. Sysselsatte etter arbeidssted i Gjøvik år 2000-2016 fordelt på hovedsakelig privat og offentlig sektor. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

1.6.3 Omsetning i detaljvarehandel – unntatt bilbransjen

Tabell 8 viser omsetning i detaljvarehandelen pr capita for perioden 2008-2016 i referanseområdet. Vi ser at Hamar og Lillehammer er de kommunene med klart høyest omsetning av detaljvarer pr innbygger i referanseområdet.

Ringsaker er den kommunen med klart høyeste vekst i detaljhandel. Det antas at etableringen av IKEA i mars 2015 er sterkt medvirkende her.

Alle kommunene i referanseområdet – unntatt Østre Toten og Nordre Land - har en høyere vekst i detaljvareomsetningen enn landsgjennomsnittet. Alle kommuner har en positiv vekst.

Alle bykommuner referanseområdet har en omsetning som klart ligger over landsgjennomsnittet. Nordre Land har en omsetning som ligger like under landsgjennomsnittet.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring	Endring %
0403 Hamar	95 405	96 946	96 670	98 650	95 966	94 675	99 639	108 817	114 227	18 822	19,7
0412 Ringsaker	55 315	56 878	58 189	60 479	65 910	68 338	72 145	82 946	88 089	32 774	59,2
0501 Lillehammer	91 182	92 385	93 722	96 398	97 735	98 806	104 326	106 740	110 090	18 908	20,7
0502 Gjøvik	81 033	82 650	84 169	85 469	88 405	90 447	94 848	95 303	97 545	16 512	20,4
0528 Østre Toten	40 938	43 406	43 303	43 241	42 586	43 011	42 946	44 467	45 314	4 376	10,7
0529 Vestre Toten	44 665	47 145	47 061	47 306	47 377	48 901	53 792	55 658	56 361	11 696	26,2
0536 Søndre Land	26 623	27 711	28 336	29 711	32 548	32 729	32 231	33 651	32 179	5 556	20,9
0538 Nordre Land	74 818	77 542	76 676	77 448	76 987	75 862	77 981	73 680	79 212	4 394	5,9
04 Hedmark	60 901	62 100	62 738	63 842	66 075	66 303	68 889	72 153	75 027	14 126	23,2
05 Oppland	63 979	66 251	66 869	67 737	69 018	70 329	73 223	74 775	77 199	13 220	20,7
Landet	69 651	70 783	72 014	73 329	75 028	75 802	78 244	80 678	82 477	12 826	18,4

Tabell 8. Omsetning av detaljvarer pr innbygger pr kommune (kr) i referanseområdet. Tallene er eksklusiv omsetning av motorkjøretøyer og bensin, og eksklusiv merverdiavgift. Kilde SSB og KommuneProfilen.no.

Den totale omsetningen av detaljvarer (unntatt motorkjøretøy og drivstoff) i Oppland fylke i 2016 var 14,57 mrd.kr. I Gjøvik ble det i 2016 omsatt detaljvarer for 2.94 mrd kr. I Gjøvik økte omsetningen i detaljvarer med 647 mill kr fra 2008 til 2016 samtidig som befolkningen økte med 2.018 innbyggere (Tabell 9).

Region/Kommune	År	Omsetning i alt. Mill.kr	Endring fra forrige år		%Andel av varehandelen i:	
			Mill.kr	Prosent	Landet	Eget fylke
Gjøvik	2008	2 293	0	0,0	0,695	19,52
Gjøvik	2009	2 365	71	3,1	0,696	19,37
Gjøvik	2010	2 425	60	2,5	0,693	19,58
Gjøvik	2011	2 476	52	2,1	0,686	19,65
Gjøvik	2012	2 582	105	4,3	0,690	19,99
Gjøvik	2013	2 660	78	3,0	0,695	20,20
Gjøvik	2014	2 814	154	5,8	0,704	20,46
Gjøvik	2015	2 865	51	1,8	0,692	20,29
Gjøvik	2016	2 940	75	2,6	0,684	20,18

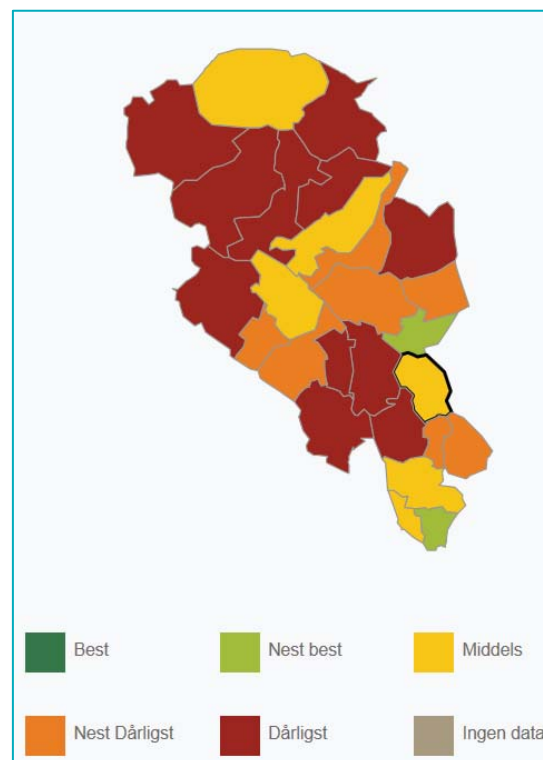
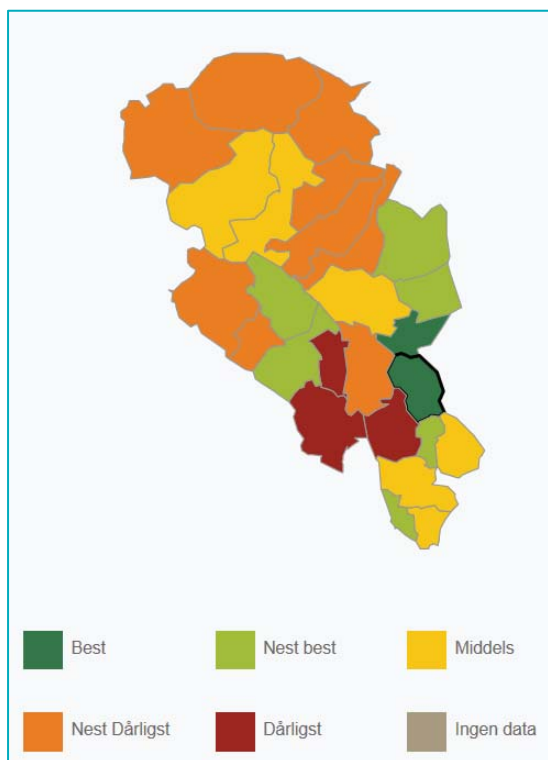
Tabell 9. Detaljhandel i Gjøvik år 2008-2016 mill kr. Omfatter bare Detaljhandel. Omfatter ikke detaljhandel ved bensinstasjoner. Kilde: SSB – bearbeidet av KommuneProfilen.

1.6.4 NHO Kommunebarometer. Kommune NM og lønnsinntektsnivå.

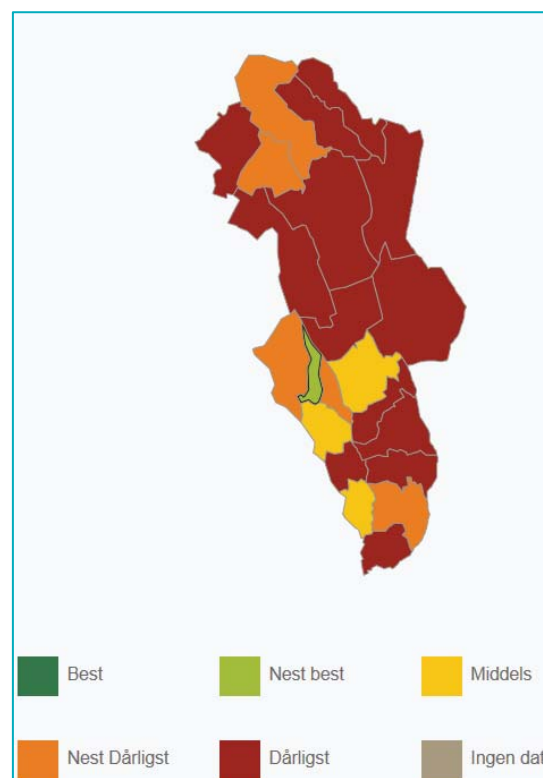
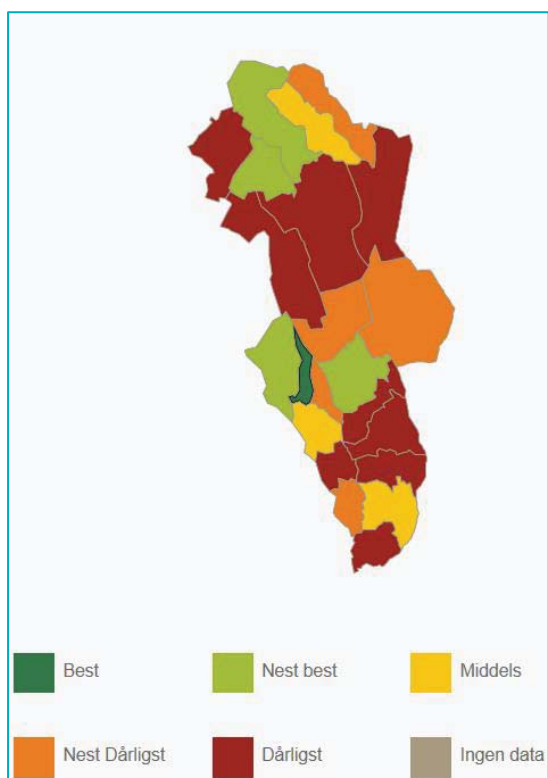
NHOs KommuneNM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Tallgrunnlaget er fra 2016.

Ut fra denne kategoriseringen kommer Gjøvik ut i beste kategori. De øvrige kommunene i referanseområdet kommer slik ut:

- ❖ Lillehammer – best
- ❖ Hamar – Best
- ❖ Ringsaker – Nest best
- ❖ Vestre Toten – Nest best
- ❖ Østre Toten - Middels
- ❖ Nordre Land – nest dårligst
- ❖ Søndre Land - Dårligst

Figur 12. Kategorisering av kommuner i Oppland (venstre). Lønnsinntektsnivå (høyre). Kilde NHO KommuneNM.

Figur 13. Kategorisering av kommuner i Hedmark (venstre). Lønnsinntektsnivå (høyre). Kilde NHO KommuneNM

Lønnsinntektsnivå og derved kjøpekraft varierer mye fra kommune til kommune. I referanseområdet for dette prosjektet finner vi følgende forskjeller:

Region:	Lønnsinntektsnivå (gjennomsnittlig bruttoinntekt i kroner). 2016	Rangering i landet (2016):
Landet	444.094	-
Oppland fylke	375.361	
Hedmark fylke	364.727	
Hamar	420.700	107
Lillehammer	418.900	112
Gjøvik	395.300	213
Ringsaker	385.800	257
Østre Toten	383.600	264
Vestre Toten	380.700	287
Nordre Land	353.300	395
Søndre Land	345.500	410

Tabell 10. Lønnsinntektsnivå i referanseområdet. Kilde NHO. Kommune NM.

Vi ser av *Tabell 10* at Gjøvik og de andre fylkene og kommunene i referanseområdet ligger lavere enn landsgjennomsnittet. Innen referanseområdet varierer gjennomsnittlig brutto lønnsinntektsnivå på kommunenivå mellom 420.700 og 345.500 – en differanse på 75.200 eller ca. 18%.

Vi ser av tabellen at lønnsinntektsnivået er tydelig høyere i byene enn i landkommunene.

2 Grunnlagsmateriale knyttet til senterstruktur og handel

Det statistiske grunnlagsmaterialet i dette kapitlet vil dokumentere;

- ❖ Kategorier og definisjoner innen statistikk for detaljvarehandel
- ❖ Omsetningstall for 2008 og 2016 for hele landet, fylkesnivå og kommunalt nivå
- ❖ Handelsbalansen i referanseområdet, i kommunen og innenfor kommunen for 2008 og 2016

2.1 Definisjon av begrepet «plasskrevende varer» og «storhandel».

Norsk standard for næringsgruppering (SN2007) bygger på EUs tilsvarende standard (**NACE Rev.2**) som er regulert i en egen rådsforordning. I dette systemet er hver næringsgruppering gitt en NACE-kode som igjen benyttes som grunnlag for statistiske analyser mv.

Kategori 45 og 47 i tabell 1 er samlekategori som oppsummerer all detaljhandel – også næringskategorier som ikke er nevnt i tabell 1 fordi de faller utenfor «plasskrevende varer».

Summen av hovedgruppe 45 og 47 omfatter all detaljhandel innen dagligvarer, utvalgsvarer, storhandel eller plasskrevende varer. Hovedgruppe 45 omfatter i hovedsak detaljhandel med biler og motorkjøretøy, mens hovedgruppe 47 omfatter all annen handel som dagligvarer, møbler, utstyr, sport, fritid, klær, sko etc.

I *Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland vedtatt 16.06.2016 (Regionalplanen)* er det gjort et skille mellom;

- ❖ Plass og/eller transportkrevende varehandel, og
- ❖ Storhandel

Dette for å skille ut disse kategoriene fra annen «småvarehandel» eller detaljhandel. NACE-systemet skiller ikke mellom disse kategoriene, og det vil derfor ikke være en tydelig overensstemmelse mellom NACE-systemets inndeling og inndelingen gjort i regional plan.

I Regionalplan er Plass- og transportkrevende varer definert slik;

«Plass- og/eller transportkrevende varehandel er handelsvirksomhet der den dominerende delen av vareutvalget når det gjelder omsetning, er biler, landbruksmaskiner, trelast og større byggevarer, utsalg fra hagesentre og planteskoler».

Vi har tatt med kategori 46.610. Kategori 46.610 omfatter i hovedsak engroshandel. Her finner vi også omsetning av landbruksmaskiner. Imidlertid er det i denne kategorien etter hvert blitt et økende innslag av detaljhandel. I bynære områder vil en bedrift som Felleskjøpet være et typisk eksempel innen denne kategorien. Selv om kategorien strengt talt faller utenfor begrepet detaljhandel, har vi allikevel valgt å ta den inn her. Dette for å fange opp detaljhandelen som ivaretas av bl.a. Felleskjøpet.

I Tabell 11 har vi markert med gul farge de kategoriene som i «Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland» er karakterisert som «storhandel». Storhandel er her definert som;

«Storvarehandel er handelsvirksomhet der den dominerende delen av vareutvalget når det gjelder omsetning, er møbler, hvitevarer, brunevarer og deler og utstyr til motorkjøretøy, og hvor virksomheten er over 1.500m² BRA.»

Kategori 47.521 omfatter både «plasskrevende varer» og detaljhandel (ikke-plasskrevende varer). Denne kategorien omfatter også detaljhandel med byggevarer. Typiske bedrifter innen detaljhandel med byggevarer er Biltema, Jula og Clas Ohlson. Vi har konferert med SSB om at slike bedrifter skal kategoriseres som detaljhandel og ikke som plasskrevende varer. Byggevarehus som også omfatter handel med trelast, betongvarer mv, skal regnes som plasskrevende. Overgangen her er glidende.

Kategori 47.540 omfatter butikkhandel med elektriske husholdningsmaskiner. Dette omfatter hvitevarer og brunevarer mv.

Kategori 47.590 omfatter butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler. Denne kategorien omfatter både plass- og transportkrevende varer og detaljvarer.

NACE	Benevnelse (SN 2007)	Kommentar (SN 2007)
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	Omfatter alle aktiviteter (unntatt produksjon og utleie) i forbindelse med motorvogner og motorsykler herunder lastebiler.
45.112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	Omfatter også tilhengere og ATV-er.
45.192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	Omfatter detaljhandel med nye og brukte motorvogner som tilhengere, bobiler og campingvogner.
45.200	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	Omfatter alle former for service og reparasjon, vedlikehold, lakking, vask mv.
45.320	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	Omfatter også netthandel med deler og utstyr
45.400	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler.	Omfatter både engroshandel og detaljhandel - herunder postordre- og netthandel
46.610	Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	Engroshandel omfatter her videresalg av nye og brukte varer til detaljister, til industrien, til næringsdrivende, gårdsbruk, institusjonelle og profesjonelle brukere eller til andre grossister.
47	Detaljhandel unntatt med motorvogner	
47.30	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	Omfatter drivstoff, kjølemedler og smøremidler til motorvogner.
47.52	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	Omfatter jernvarer, maling, ferniss og lakk, planglass og andre byggevarer som f.eks murstein, trelast, sanitærartikler og gjør-det-selvmaterialer og utstyr.
47.521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer.	Omfatter byggevarehus. Omfatter også detaljhandel med bilrekvisita, verktøy mv.
47.524	Butikker med trelast	
47.529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	Omfatter bygningsstein, planglass, sanitærutstyr, markiser mv.
47.540	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater.	Omfatter butikkhandel med hvitevarer og brunevarer. Butikkhandel med audio og videoutstyr grupperes under 47.43.
47.590	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	Omfatter møbler, belysningsutstyr, kjøkkenutstyr samt bestikk, service, glassvarer, porselen og steintøy, artikler av tre, kork og flettematerialer, ikke-elektriske husholdningsvarer, musikkinstrumenter, noter, låpser, pengeskap, boksanlegg og andre husholdningsvarer.
47.642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	Omfatter fritidsbåter og -utstyr
47.761	Butikkhandel med blomster og planter	

Tabell 11. Oversikt over næringsgrupper som dekker de varegrupper som er definert som plasskrevende varer. De næringsgrupper som er markert med gul farge er de næringsgrupper som omfatter Storhandel (etter Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland). Kilde; SSB. Bearbeidet av Norconsult.

2.2 Kategorier i handel – spesielt innen storhandel og handel med plasskrevende varer.

Statistikk for detaljvarehandel er inndelt i tre hovedgrupper (NACE-koder / kategorier):

- ❖ 45: Handel med og reparasjon av motorvogner (bilbransjen)
- ❖ 46: Agentur og engroshandel, unntatt med motorvogner.
- ❖ 47: Detaljhandel – unntatt med motorvogner.

Vi vil i denne sammenheng legge vekt på NACE 45 og 47. Summen av omsetningen i bransjer som dekkes av disse to kodene vil dekke det vi i daglig tale kaller «handel». Med «handel» forstår vi her detaljhandel av varer og tjenester til sluttbruker av varen og/eller tjenesten.

NACE-kode 45 dekker alt vesentlig detaljhandel med motorvogner og tjenester og rekvisita knyttet til motorvogner.

NACE 47 dekker det vi i daglig tale kaller dagligvarehandel. Denne kategorien dekker alt fra matvarer til møbler, elektrisk utstyr, planter, bøker, musikk, etc.

NACE 46 vil alt overveiende være knyttet til engroshandel og agenturhandel, selv om det også under denne koden finnes enheter som driver delvis butikkhandel med plasskrevende varer. Et eksempel på dette er detaljhandel av hageartikler mv fra Felleskjøpet.

Dersom det i en handelssone er tre eller færre bedrifter representert innen kategorien, vil dette – ut fra hensynet til anonymitet – bli «prikket ut» og angitt kun med tegnet : i statistikken. Dersom det ikke er omsetningen innen den aktuelle kategorien innen sonen, blir dette angitt med 0.

NACE	NACE-navn
45	Handel med og reparasjon av motorvogner
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler
45192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler
46610	Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer
47524	Butikkhandel med trelast
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr
47761	Butikkhandel med blomster og planter

Tabell 12 Oversikt over NACE-kodene

2.3 Omsetningstall nasjonalt

Omsetningstallene nasjonalt fordelt på antall personer i landet gir forbruk per person. Dette gir også en indikasjon på antatt forbruk per person i referanseområdet rundt Gjøvik.

Nasjonalt ble det omsatt varer innen NACE 45 og 47 for i alt ca. 723 mrd kr i 2016. Dette representerer en økning på 186 mrd kr siden år 2008.

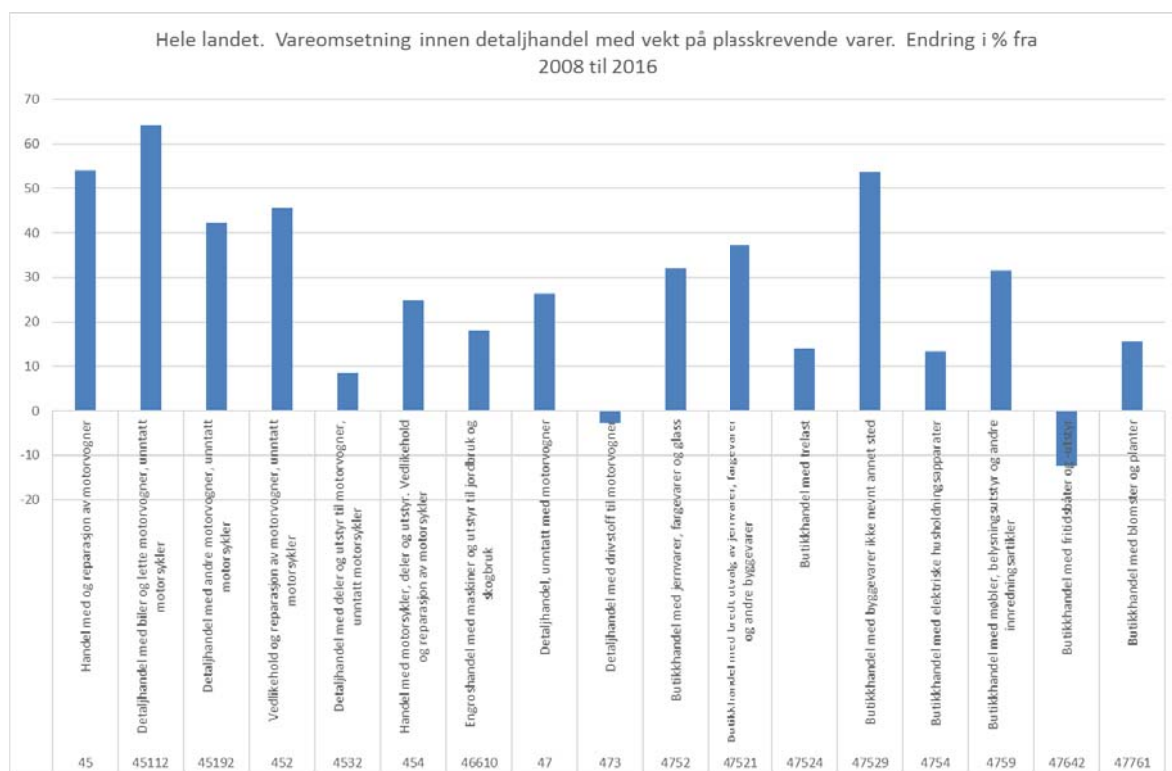
Blant plasskrevende varegrupper er det spesielt handel med biler og lette motorvogner (NACE 45112) som utmerker seg med en vareomsetning på ca. 112 mrd i år 2016. Andre viktige varegrupper innen disse bransjene er;

- ❖ NACE 452 Vedlikehold og reparasjon av motorvogner (ca. 44 mrd)
- ❖ NACE 473 Detaljhandel med drivstoff (ca. 45 mrd)
- ❖ NACE 4752 Detaljhandel med jernvarer, fargevarer og glass (35 mrd)
- ❖ NACE 4754 Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater (ca. 16 mrd)
- ❖ NACE 4759 Butikkhandel med møbler mv. (ca. 28 mrd)

Hele landet	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016
NACE			4 737 171	5 213 985
45	160 868 179 598	247 695 673 539	33 959	47 506
45112	67 939 041 994	111 629 474 325	14 342	21 410
45192	4 502 236 928	6 408 741 361	950	1 229
452	30 063 206 263	43 770 816 581	6 346	8 395
4532	7 867 308 774	8 532 112 206	1 661	1 636
454	2 641 228 434	3 297 623 020	558	632
46610	12 553 540 770	14 818 907 642	2 650	2 842
47	376 167 466 092	475 457 359 839	79 408	91 189
473	46 701 486 437	45 413 182 471	9 859	8 710
4752	26 562 782 247	35 085 356 720	5 607	6 729
47521	18 837 661 066	25 868 118 469	3 977	4 961
47524	792 908 041	904 924 120	167	174
47529	2 516 398 466	3 870 174 151	531	742
4754	13 945 928 587	15 797 362 704	2 944	3 030
4759	21 177 369 269	27 843 338 323	4 470	5 340
47642	4 055 200 273	3 551 903 018	856	681
47761	5 783 812 201	6 690 130 727	1 221	1 283

Tabell 13 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Hele landet. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Endringen i omsetningstall på landsbasis kan grafisk framstilles som i figuren under.

Figur 14. Hele landet. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.

Det som her er bemerkelsesverdig, er den store stigningen innen omsetning av motorkjøretøyer (NACE 45.112), samtidig med at omsetningen av drivstoff går ned. Denne endringen har i hovedsak kommet de 2-3 siste årene og skyldes for en stor del økningen i omsetning av el-biler og hybridbiler.

Vi ser også en markant økning i omsetningen av byggevarer og nedgangen i omsetningen av fritidsbåter på landsbasis.

2.4 Omsetningstall Oppland og Hedmark fylker

2.4.1 Oppland fylke

I Oppland fylke ble det omsatt varer innen NACE 45 og 47 for i alt ca. 24 mrd kr i 2016. Dette representerer en økning på ca. 5 mrd kr siden år 2008.

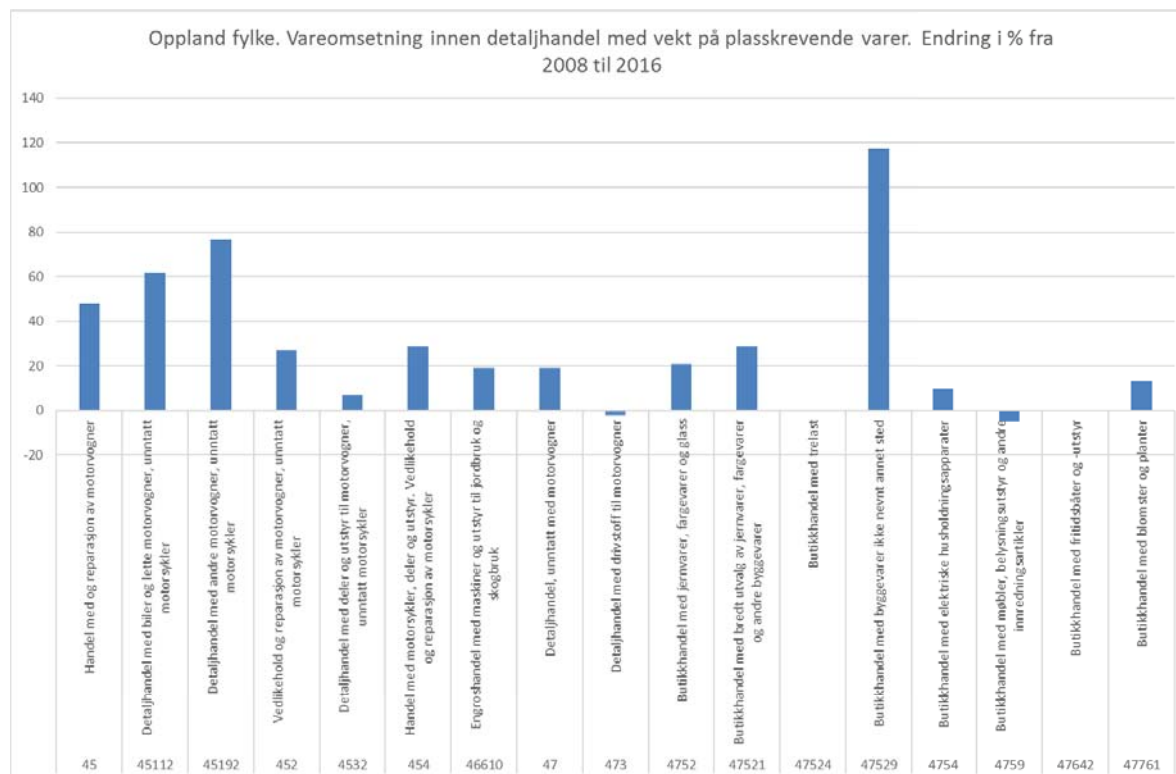
Blant plasskrevende varegrupper er det spesielt følgende grupper som utmerker seg;

- ❖ NACE 45.112. Detaljhandel med biler: (ca. 4 mrd)
- ❖ NACE 45.2. Vedlikehold og reparasjon av motorvogner (ca. 1,5 mrd)
- ❖ NACE 47.3. Detaljhandel med drivstoff (ca. 2,4 mrd)
- ❖ NACE 47.52 Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass (ca. 1,1 mrd)

Oppland fylke	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016
NACE			183 637	189 479
45	4 735 648 000	6 996 856 103	25 788	36 927
45112	2 462 452 519	3 984 442 197	13 409	21 028
45192	109 720 176	193 894 060	597	1 023
452	1 216 266 752	1 544 717 868	6 623	8 152
4532	400 308 122	427 291 825	2 180	2 255
454	112 740 450	145 348 826	614	767
46610	664 727 192	791 326 244	3 620	4 176
47	14 269 036	16 998 979		
	016	193	77 702	89 714
473	2 485 693 530	2 429 680 212	13 536	12 823
4752	914 341 357	1 105 006 178	4 979	5 832
47521	624 264 057	804 880 043	3 399	4 248
47524	:	:		
47529	45 046 855	97 980 283	245	517
4754	567 371 152	621 588 562	3 090	3 281
4759	595 336 774	566 392 334	3 242	2 989
47642	15 947 438	:	87	
47761	222 713 440	251 966 477	1 213	1 330

Tabell 14 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Oppland fylke. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Endringen i omsetningstall (Tabell 14) i Oppland fylke fra 2008 til 2016 kan grafisk framstilles slik;

Figur 15. Oppland fylke. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.

Vi ser at Oppland utmerker seg med en sterk vekst innen byggevarer. Det er også høy vekst innen bilbransjen.

2.4.2 Hedmark fylke

I Hedmark fylke ble det omsatt varer innen NACE 45 og 47 for i alt ca. 24 mrd kr i 2016. Dette representerer en økning på ca. 5,2 mrd kr siden år 2008.

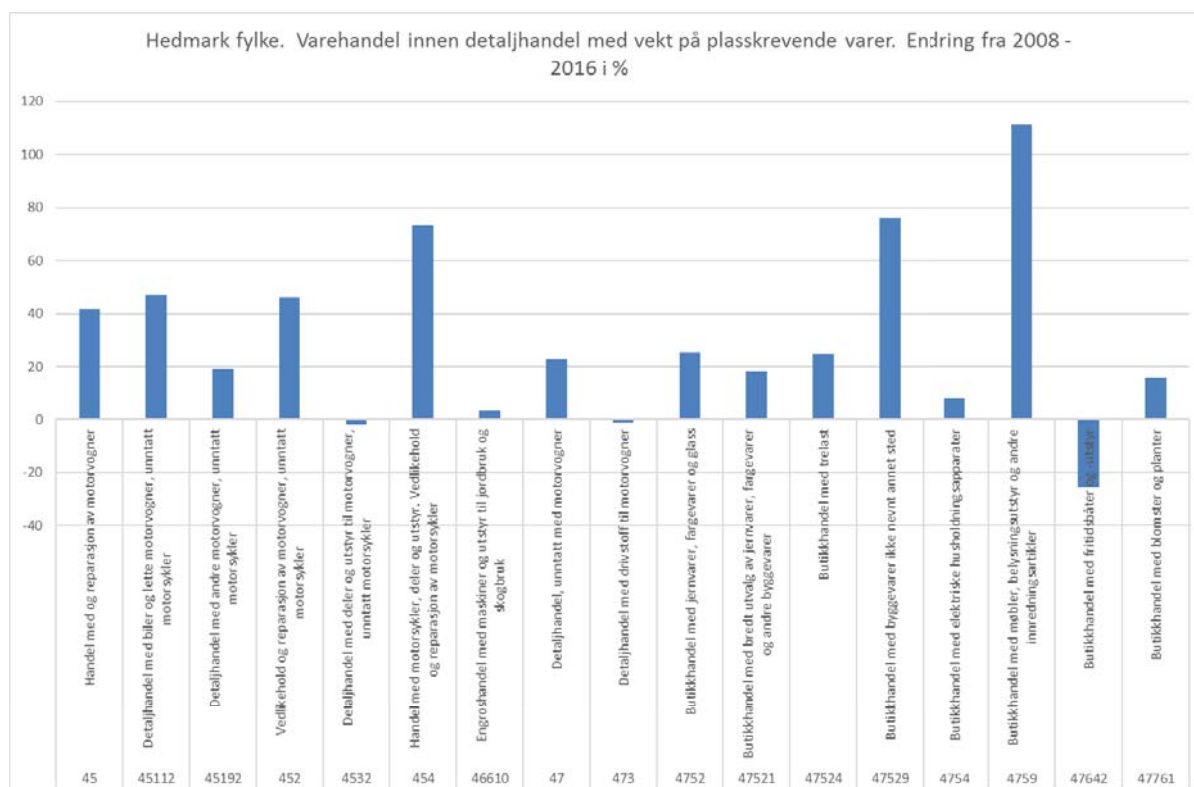
Blant plasskrevende varegrupper er det spesielt følgende grupper som utmerker seg;

- ❖ NACE 45.112. Detaljhandel med biler: (ca. 3,8 mrd)
- ❖ NACE 45.2. Vedlikehold og reparasjon av motorvogner (ca. 2,2 mrd)
- ❖ NACE 46.610. Engroshandel jordbruk og skogbruk (ca. 1,3 mrd)
- ❖ NACE 47.3. Detaljhandel med drivstoff (ca. 2,3 mrd)
- ❖ NACE 47.52 Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass (ca. 1,3 mrd)
- ❖ NACE 4759 Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr mv. (ca. 1,1 mrd)

Hedmark fylke	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016
NACE			189 289	196 190
45	4 985 636 000	7 065 321 000	26 339	36 013
45112	2 650 338 000	3 892 060 000	14 002	19 838
45192	138 867 000	165 502 000	734	844
452	1 520 736 000	2 220 844 000	8 034	11 320
4532	418 613 000	410 664 000	2 212	2 093
454	42 732 000	74 142 000	226	378
46610	1 246 418 000	1 290 247 000	6 585	6 577
	13 895 470	17 032 721		
47	000	000	73 409	86 817
473	2 367 497 000	2 341 774 000	12 507	11 936
4752	1 075 147 000	1 346 332 000	5 680	6 862
47521	845 623 000	999 756 000	4 467	5 096
47524	40 954 000	51 081 000		
47529	80 682 000	141 938 000	426	723
4754	499 578 000	539 788 000	2 639	2 751
4759	529 693 000	1 119 284 000	2 798	5 705
47642	6 174 000	4 582 000	33	
47761	238 849 000	276 654 000	1 262	1 410

Tabell 15 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Hedmark fylke. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Endringen i omsetningstall (Tabell 15) i Hedmark fylke fra 2008 til 2016 kan grafisk framstilles slik;

Figur 16. Hedmark fylke. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.

Vi ser at Hedmark utmerker seg med en sterk vekst innen butikkhandel med møbler, butikkhandel med byggevarer og handel med motorsykler. Det er også høy vekst innen bilbransjen.

2.5 Omsetningstall for Gjøvik kommune

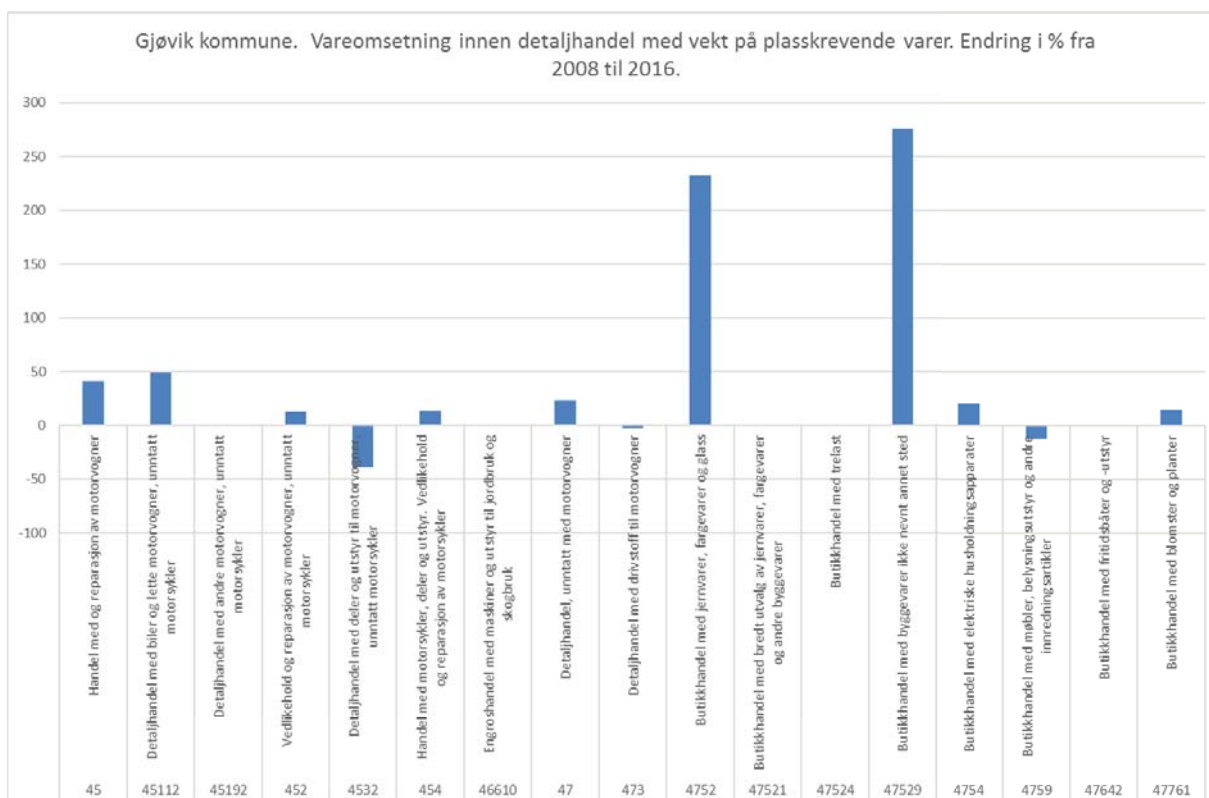
I Gjøvik kommune ble det omsatt varer innen NACE 45 og 47 for i alt ca. 5,5 mrd kr i 2016. Dette tilsvarer ca. 23% av all detaljhandel innen disse varegruppene i Oppland fylke. Dette representerer en økning på 1,2 mrd kr siden år 2008.

Blant plasskrevende varegrupper er det spesielt handel med biler og lette motorvogner (NACE 45.112) som utmerker seg med en omsetning på 1,5 mrd i 2016. Dette er den klart største omsetningsøkningen med en økning på ca. 0,5 mrd fra 2008 til 2016.

Gjøvik kommune	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016
NACE			28 301	30 137
45	1 578 903 657	2 227 650 832	55 790	73 917
45112	1 021 479 816	1 528 500 480	36 093	50 718
45192	:	:		
452	321 642 916	362 617 248	11 365	12 032
4532	162 414 112	99 078 316	5 739	3 288
454	15 977 038	18 169 641	565	603
46610	:	:		
47	2 682 677 967	3 317 377 343	94 791	110 077
473	389 924 284	378 511 550	13 778	12 560

4752	77 859 581	258 947 128	2 751	8 592
47521	:	194 197 424		6 444
47524	0	0	0	0
47529	7 522 834	28 326 095	266	940
4754	153 725 892	184 474 813	5 432	6 121
4759	158 709 876	139 496 422	5 608	4 629
47642	:	:		
47761	66 374 330	75 947 604	2 345	2 520

Tabell 16 Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Gjøvik kommune. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Figur 17. Gjøvik kommune. Vareomsetning innen detaljhandel med vekt på plasskrevende varer. Endring fra 2008-2016 i %. Kilde SSB.

Vi ser at Gjøvik utmerker seg med en sterk prosentvis vekst innen byggevarer (47529) og jernvarer mv (4752).

Omsetningsveksten innen byggevarer (NACE 47529) har i perioden 2008-2016 vært ca. 276% og innen jernvarer ca. 232%. Imidlertid er disse bransjene ikke spesielt store bransjer på Gjøvik.

2.6 Handelsbalansen i referanseområdet. Dekningsgrad for plasskrevende varer og storhandel i Gjøvik og i referansekommunene.

For å kunne beregne dekningsgrad og omsetningstall har vi bestilt en spesiell datautskrift fra Statistisk Sentralbyrå SSB. NACE er en standard for gruppering av ulike næringsvirksomheter. Den er en viktig standard i økonomisk statistikk og gjør det mulig å sammenligne og analysere statistiske opplysninger. For å oppnå en tilstrekkelig nøyaktighetsgrad er det i denne type handelsanalyser nødvendig å innhente NACE-tall på 5-sifret nivå.

Dekningsgraden er forholdet mellom omsetning i en handelssone og det antatte forbruket til bosatte i samme sone. Dette blir uttrykt i prosent. En handelssone kan her være et fylke, en kommune, en bydel eller en region. Omsetningen i en handelssone kan beregnes samlet for all handel innen sonen, eller den kan angis for den enkelte varegruppe (NACE-kode).

Dekningsgraden beregnes slik:

$$((\text{Omsetning i handelssonen}) / (\text{Antatt forbruk pr person}) * (\text{Antall bosatt i handelssonen})) * 100$$

Dersom dekningsgraden er rundt 100 betyr dette at det er balanse mellom omsetning og forbruk i handelssonen. Dersom dekningsgraden er under 100, er det underdekning og handelslekkasje til andre handelssoner. Dersom dekningsgraden er over 100, betyr dette at handelssonen tiltrekker seg handel fra andre handelssoner og at handelsbalansen er positiv.

I de følgende kapitlene beregner vi dekningsgrad for plasskrevende varegrupper i Gjøvik og i referansekommunene sett i forhold til landet som helhet og Oppland / Hedmark fylker.

2.6.1 Gjøvik kommune. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.

Tabellen under viser omsetningstall for de aktuelle varegruppene i Gjøvik kommune i 2008 og i 2016. Ut fra folketall i disse årene beregnes omsetning pr innbygger og dekningsgrad i 2008 og 2016 i forhold til landet og Oppland fylke.

Gjøvik kommune	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016	Dekningsgrad, Gjøvik kommune			
					2008		2016	
NACE			28 301	30 137	Landet	Oppland	Landet	Oppland
45	1 578 903 657	2 227 650 832	55 790	73 917	164,3	216,3	155,6	199,6
45112	1 021 479 816	1 528 500 480	36 093	50 718	251,7	269,2	236,9	240,5
45192	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
452	321 642 916	362 617 248	11 365	12 032	179,1	171,6	143,3	147,2
4532	162 414 112	99 078 316	5 739	3 288	345,6	263,3	200,9	145,4
454	15 977 038	18 169 641	565	603	101,3	92,0	95,3	78,4
46610	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
47	2 682 677 967	3 317 377 343	94 791	110 077	119,4	122,0	120,7	122,4
473	389 924 284	378 511 550	13 778	12 560	139,8	101,8	144,2	97,7
4752	77 859 581	258 947 128	2 751	8 592	49,1	55,3	127,7	146,9
47521	:	194 197 424		6 444	0,0	0,0	129,9	151,3
47524	0	0	0	0	0,0		0,0	
47529	7 522 834	28 326 095	266	940	50,0	108,4	126,6	181,3
4754	153 725 892	184 474 813	5 432	6 121	184,5	175,8	202,0	186,1
4759	158 709 876	139 496 422	5 608	4 629	125,4	173,0	86,7	154,4
47642	:	:			0,0	0,0	0,0	
47761	66 374 330	75 947 604	2 345	2 520	192,1	193,4	196,4	189,0

Tabell 17 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Gjøvik kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Det bemerkelsesverdige i denne tabellen er Gjøviks meget sterke dekningsgrad innen detaljhandel med biler og lette motorvogner – unntatt motorsykler. I 2016 er denne dekningsgraden på 240,5 i forhold til Oppland fylke og 236,9 i forhold til landet. Dette innebærer at Gjøvik innen detaljhandel med biler mv har et handelsomland langt ut over både kommunen og fylket.

Vi ser av Tabell 17 at Gjøvik kommune har dekningsgrad godt over 100 for de aller fleste detaljvarer innen storhandel og plasskrevende varer. Den varegruppen som har dekningsgrad klart under 100 i forhold til Oppland, er handel med motorsykler mv. Denne dekningsgraden er synkende til 78,4 i år 2016.

De varegrupper som har høyest dekningsgrad i Gjøvik er

- ❖ Detaljhanden med biler (240,5)
- ❖ Handel med elektriske husholdningsapparater (186,1)
- ❖ Handel med blomster og planter (189)
- ❖ Byggevarer (181,3)
- ❖ Møbler mv (154,4)

Den generelt høye dekningsgraden for de aller fleste varegrupper i Gjøvik viser at detaljvarehandelen i Gjøvik betjener et stort handelsdistrikt innen disse bransjene – langt ut over kommunens grenser.

2.6.2 Lillehammer. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.

Tabellen under viser omsetningstall for de aktuelle varegruppene i Lillehammer kommune i 2008 og i 2016. Ut fra folketall i disse årene beregnes omsetning pr innbygger og dekningsgrad i 2008 og 2016 i forhold til landet og Oppland fylke.

					Dekningsgrad, Lillehammer kommune			
Lillehammer kommune	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016	2008		2016	
NACE			25 776	27 246	Landet	Oppland	Landet	Oppland
45	1 098 871 458	1 599 189 967	42 632	58 694	125,5	165,3	123,6	158,5
45112	618 459 498	990 260 932	23 994	36 345	167,3	178,9	169,8	172,4
45192	:	0			0,0	0,0	0,0	0,0
452	204 493 224	287 019 223	7 933	10 534	125,0	119,8	125,5	128,9
4532	84 269 455	84 468 955	3 269	3 100	196,9	150,0	189,5	137,1
454	69 949 137	105 130 034	2 714	3 859	486,7	442,0	610,1	501,6
46610	:	0			0,0	0,0	0,0	0,0
47	2 673 669 537	3 385 322 594	103 727	124 250	130,6	133,5	136,3	138,1
473	309 326 068	360 501 244	12 001	13 231	121,7	88,7	151,9	102,9
4752	141 276 136	255 010 875	5 481	9 360	97,7	110,1	139,1	160,0
47521	61 310 523	162 000 245		5 946	0,0	0,0	119,8	139,6
47524	:	0		0	0,0		0,0	
47529	20 706 379	:	803		151,2	327,5	0,0	0,0
4754	155 389 637	162 099 627	6 028	5 949	204,8	195,1	196,4	180,9
4759	182 430 449	194 424 661	7 078	7 136	158,3	218,3	133,6	238,1
47642	:	0			0,0	0,0	0,0	
47761	62 942 928	75 300 971	2 442	2 764	200,0	201,3	215,4	207,3

Tabell 18 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Lillehammer kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Det bemerkelsesverdige med denne tabellen er Lillehammers meget høye dekningsgrad innen handel med motorsykler mv både i forhold til landet (610) og Oppland fylke (501). Bransjen omsatte for ca. 105 mill kr i 2016.

Vi ser av Tabell 18 at Lillehammer kommune har dekningsgrad godt over 100 for all storhandel og plasskrevende varer.

De varegrupper som har høyest dekningsgrad i Lillehammer er

- ❖ Handel med motorsykler mv (501,6)
- ❖ Handel med møbler (238,1)
- ❖ Handel med blomster (207,3)
- ❖ Handel med elektriske husholdningsapparater (180,9)
- ❖ Detaljhandel med biler (172,4)

2.6.3 Raufoss. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.

Tabellen under viser omsetningstall for de aktuelle varegruppene i Raufoss tettsted i 2008 og i 2016. Ut fra folketall i disse årene beregnes omsetning pr innbygger og dekningsgrad i 2008 og 2016 i forhold til landet og Oppland fylke. Folketall er her beregnet etter grunnkretsene i delområdene Østre og Vestre Raufoss.

Vi ser at mange kategorier er angitt med tegnet : . Dette skyldes kravet om anonymisering av bedrifter der det er tre eller færre bedrifter innen et valgt område.

Raufoss, Vestre Toten kommune	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016	Dekningsgrad, Raufoss			
					2008		2016	
NACE			7 253	7 825	Landet	Oppland	Landet	Oppland
45	190 863 824	362 065 754	26 315	46 270	77,5	102,0	97,4	125,0
45112	:	84 996 035		10 862	0,0	0,0	50,7	51,5
45192	0	:			0,0	0,0	0,0	0,0
452	15 487 770	42 490 759	2 135	5 430	33,6	32,2	64,7	66,4
4532	0	:	0		0,0	0,0	0,0	0,0
454	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
46610	0	:			0,0	0,0	0,0	0,0
47	562 792 947	703 747 375	77 595	89 936	97,7	99,9	98,6	100,0
473	71 917 328	73 420 350	9 916	9 383	100,6	73,3	107,7	73,0
4752	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
47521	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
47524	0	0	0	0	0,0		0,0	
47529	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
4754	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
4759	:	40 432 613		5 167	0,0	0,0	96,8	172,4
47642	0	0			0,0	0,0	0,0	
47761	:	9 646 714		1 233	0,0	0,0	96,1	92,4

Tabell 19 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Raufoss tettsted med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Tabell 19 at Raufoss tettsted har dekningsgrad over 100 hovedgruppene 45 (motorvogn) og 47 (detaljhandel for øvrig). Dette viser at Raufoss har omtrent balanse for detaljvarer. Når det gjelder storhandel og plasskrevende varer, er det en høy dekningsgrad for møbler (172). For andre varegrupper innen storhandel og plasskrevende varer er dekningsgraden under 100. Dette tyder på handelslekkasje innen disse varegruppene, og vi antar at denne handelslekkasjen alt vesentlig er i forhold til Gjøvik.

De varegrupper som har høyest dekningsgrad i Raufoss er

- ❖ Møbler mv (172,4)
- ❖ Planter og blomster (92,4)
- ❖ Drivstoff til motorvogn (73)

2.6.4 Østre og Vestre Toten og Søndre og Nordre Land kommuner. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.

Tabellen under viser omsetningstall for de aktuelle varegruppene i kommunene Østre og Vestre Toten og Søndre og Nordre Land i 2008 og i 2016. Disse kommunene er i denne sammenhengen slått samme for å unngå at de aller fleste varegrupper ville ha blitt «prikket» som følge av anonymitetshensyn. Ut fra folketall i disse årene beregnes omsetning pr innbygger og dekningsgrad i 2008 og 2016 i forhold til landet og Oppland fylke.

					Dekningsgrad, ØV Toten + NS Land			
Østre og Vestre Toten, Søndre og Nordre Land kommuner	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016	2008		2016	
NACE			39 583	40 595	Landet	Oppland	Landet	Oppland
45	467 859 251	626 134 682	11 820	15 424	34,8	45,8	32,5	41,7
45112	133 265 511	174 870 692	3 367	4 308	23,5	25,1	20,1	20,4
45192	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
452	132 349 375	161 246 235	3 344	3 972	52,7	50,5	47,3	48,6
4532	22 901 420	81 332 723	579	2 004	34,8	26,5	122,4	88,6
454	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
46610	167 573 197	159 913 538	4 233	2 004	159,8	117,0	70,5	47,8
47	2 211 952 254	2 505 033 309	55 881	61 708	70,4	71,9	67,7	68,6
473	399 040 174	366 694 068	10 081	9 033	102,3	74,5	103,7	70,2
4752	161 735 900	131 667 684	4 086	3 243	72,9	82,1	48,2	55,5
47521	103 838 087	94 828 853		2 336	0,0	0,0	47,1	54,8
47524	0	0	0	0	0,0		0,0	
47529	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
4754	45 799 471	43 598 373	1 157	1 074	39,3	37,4	35,4	32,6
4759	49 511 590	61 115 621	1 251	1 505	28,0	38,6	28,2	50,2
47642	:	0			0,0	0,0	0,0	
47761	22 414 419	20 235 347	566	498	46,4	46,7	38,8	37,4

Tabell 20 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Østre og Vestre Toten og Søndre og Nordre Land kommuner med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Tabell 20 at disse kommunene har dekningsgrad under 100 for de alle storhandel-varer og plasskrevende varer i forhold til Oppland fylke. Dette innebærer at det er en klar handelslekkasje fra disse kommunene.

2.6.5 Hamar kommune. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.

Tabellen under viser omsetningstall for de aktuelle varegruppene i Hamar kommune i 2008 og i 2016. Ut fra folketall i disse årene beregnes omsetning pr innbygger og dekningsgrad i 2008 og 2016 i forhold til landet og Hedmark fylke.

					Dekningsgrad, Hamar kommune			
Hamar kommune	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016	2008		2016	
NACE			27 976	30 120	Landet	Hedmark	Landet	Hedmark
45	1 614 520 504	1 663 938 215	57 711	55 244	169,9	219,1	116,3	153,4
45112	1 024 373 305	1 042 148 931	36 616	34 600	255,3	261,5	161,6	174,4
45192	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
452	484 113 720	479 960 541	17 305	15 935	272,7	215,4	189,8	140,8
4532	73 154 067	90 912 800	2 615	3 018	157,5	118,2	184,5	144,2
454	2 409 697	1 755 797	86	58	15,4	38,2	9,2	15,4
46610	297 225 657	77 871 230	10 624	2 585	400,9	161,3	91,0	39,3
47	2 965 711 037	3 706 875 150	106 009	123 070	133,5	144,4	135,0	141,8
473	296 653 804	266 353 258	10 604	8 843	107,6	84,8	101,5	74,1
4752	109 397 539	222 898 703	3 910	7 400	69,7	68,8	110,0	107,8
47521	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
47524	0	0		0	0,0		0,0	
47529	18 153 310	77 137 439	649		122,2	152,2	0,0	0,0
4754	220 146 942	247 709 025	7 869	8 224	267,3	298,2	271,4	298,9
4759	185 042 979	249 467 818	6 614	8 282	148,0	236,4	155,1	145,2
47642	:	:			0,0	0,0	0,0	
47761	56 199 527	45 258 401	2 009	1 503	164,5	159,2	117,1	106,6

Tabell 21 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Hamar kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Hedmark fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Det bemerkelsesverdige i denne tabellen er Hamars meget sterke dekningsgrad innen detaljhandel / butikkhandel med elektriske husholdningsartikler. I 2016 er denne dekningsgraden på 298,9 i forhold til Hedmark fylke og 271,4 i forhold til landet. Dette innebærer at Hamar innen detaljhandel med elektriske husholdningsartikler mv har et handelsomland langt ut over både kommunen og fylket.

Vi ser av Tabell 21 at Hamar kommune har dekningsgrad godt over 100 for de aller fleste detaljvarer innen storhandel og plasskrevende varer. De varegruppene som har dekningsgrad klart under 100 i forhold til Hedmark, er handel med motorsykler mv. og handel med drivstoff.

De varegrupper som har høyest dekningsgrad i Hamar er

- ❖ Handel med elektriske husholdningsapparater (298,9)
- ❖ Detaljhandel med biler mv (174,4)
- ❖ Handel med møbler mv (145,2)
- ❖ Detaljhandel med bilrekvisita (144,2)
- ❖ Vedlikehold av motorvogner (140,8)

2.6.6 Ringsaker kommune. Dekningsgrad for storhandel og plasskrevende varegrupper.

Tabellen under viser omsetningstall for de aktuelle varegruppene i Ringsaker kommune i 2008 og i 2016. Ut fra folketall i disse årene beregnes omsetning pr innbygger og dekningsgrad i 2008 og 2016 i forhold til landet og Hedmark fylke.

Ringsaker kommune	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016	Dekningsgrad, Ringsaker kommune			
					2008		2016	
NACE			32 144	33 597	Landet	Hedmark	Landet	Hedmark
45	830 241 058	2 050 427 860	25 829	61 030	76,1	98,1	128,5	169,5
45112	255 876 416	1 063 955 961	7 960	31 668	55,5	56,9	147,9	159,6
45192	34 305 092	:			0,0	0,0	0,0	0,0
452	239 571 046	627 571 296	7 453	18 679	117,4	92,8	222,5	165,0
4532	141 828 189	109 506 617	4 412	3 259	265,7	199,5	199,2	155,7
454	26 382 549	:	821		147,2	363,6	0,0	0,0
46610	132 297 878	189 823 461	4 116	5 650	155,3	62,5	198,8	85,9
47	2 233 619 440	3 433 727 457	69 488	102 203	87,5	94,7	112,1	117,7
473	455 385 017	474 213 719	14 167	14 115	143,7	113,3	162,1	118,3
4752	263 627 076	321 153 703	8 201	9 559	146,3	144,4	142,1	139,3
47521	210 864 039	286 704 858			0,0	0,0	0,0	0,0
47524	:	0		0	0,0		0,0	
47529	:	:			0,0	0,0	0,0	0,0
4754	34 961 821	51 430 575	1 088	1 531	36,9	41,2	50,5	55,6
4759	59 436 917	589 615 730	1 849	17 550	41,4	66,1	328,6	307,6
47642	:	:			0,0	0,0	0,0	
47761	25 297 153	35 637 393	787	1 061	64,5	62,4	82,7	75,2

Tabell 22 Vareomsetning i kroner. Beregning av dekningsgrad i Ringsaker kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Hedmark fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Det bemerkelsesverdige i denne tabellen er Ringsakers meget sterke dekningsgrad innen detaljhandel med møbler mv. I 2016 er denne dekningsgraden på 307,6 i forhold til Hedmark fylke og 328,6 i forhold til landet. Dette innebærer at Ringsaker innen detaljhandel med møbler mv har et handelsomland langt ut over både kommunen og fylket. Dette skyldes langt på vei etableringen av IKEA i kommunen i mars 2015.

Vi ser av Tabell 22 at Ringsaker kommune har dekningsgrad godt over 100 for de aller fleste detaljvarer innen storhandel og plasskrevende varer. De varegruppene som har dekningsgrad klart under 100 i forhold til Hedmark, er handel med elektriske husholdningsapparater og handel med planter og blomster.

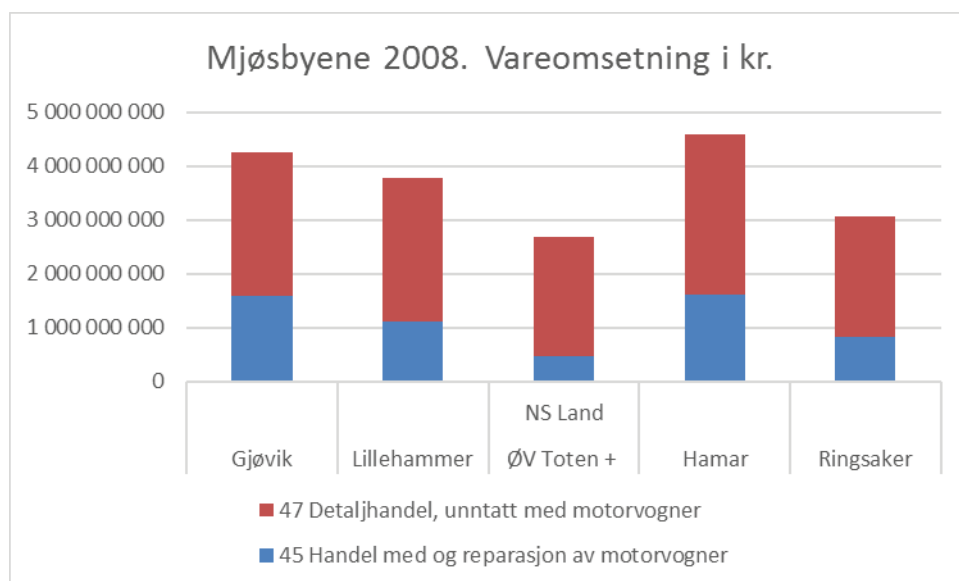
De varegrupper som har høyest dekningsgrad i Ringsaker kommune er

- ❖ Butikkhandel med møbler mv (307,4)
- ❖ Vedlikehold og reparasjon av motorkjøretøy (165)
- ❖ Detaljhandel med biler (159,6)
- ❖ Handel med bilrekvisita (155,7)
- ❖ Butikkhandel med jernvarer og glass (139,5)

2.6.7 Endring i handelsbalansen mellom Mjøsbyene i perioden 2008-2016

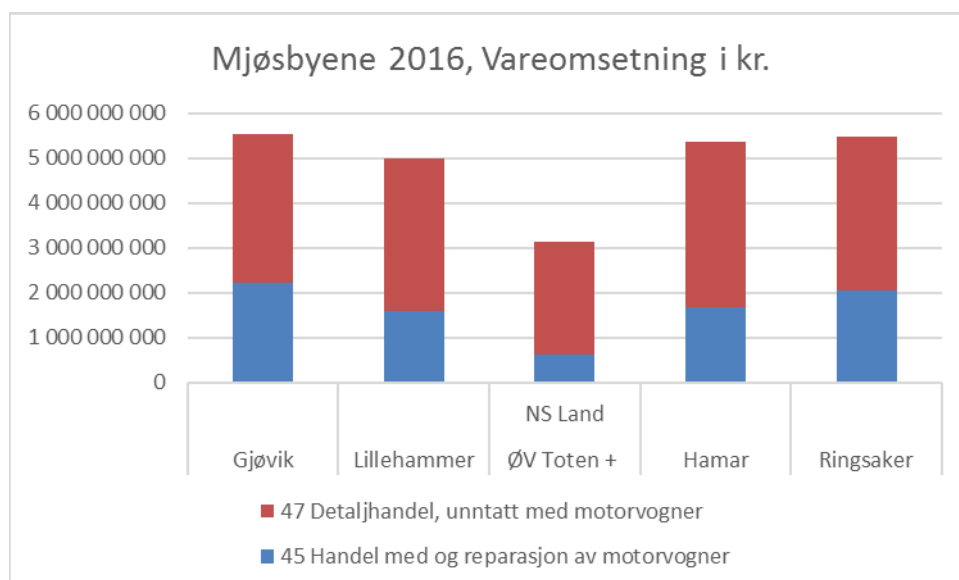
Summen av hovedgruppe 45 og 47 omfatter det vi i daglig tale kaller handel – enten dette dreier seg om dagligvarer, utvalgsvarer, storhandel eller plasskrevende varer. Hovedgruppe 45 omfatter i hovedsak detaljhandel med biler og motorkjøretøy, mens hovedgruppe 47 omfatter all annen handel som dagligvarer, møbler, utstyr, sport, fritid, klær, sko etc.

Vi har i Figur 18 og Figur 19 summert hovedgruppe 45 og 47 for årene 2008 og 2016 for mjøsbyene (Gjøvik, Lillehammer, Ringsaker og Hamar) og Nordre og Søndre Land og Østre og Vestre Toten. Raufoss inngår her som en del av Vestre Toten.

Figur 18. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for referanseområdet i 2008. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Figur 18 at Hamar var den byen i referanseområdet med størst vareomsetning med en omsetning på i alt 4,58 Mrd kr. Gjøvik hadde nest største vareomsetning med en omsetning på 4,26 Mrd.kr.

Figur 19. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for referanseområdet i 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Figur 19 at Gjøvik er den byen i referanseområdet med størst vareomsetning med en omsetning på i alt 5,55 Mrd kr. Ringsaker hadde nest største vareomsetning med en omsetning på 5,48 Mrd.kr. Hamar hadde i 2016 en vareomsetning på 5,37 Mrd.kr.

I løpet av denne perioden har Gjøvik styrket sin posisjon som handelssenter i regionen. Den største veksten i vareomsetning finner vi i Ringsaker. Veksten i Gjøvik skyldes både vekst i folketallet og i en økt positiv handelsbalanse sett i forhold til mjøsbyene og regionen for øvrig. Dette er dokumentert i kap 3.5.

2.7 Oversikt over handelsbalansen i regionalt senter (Gjøvik bysentrum)

Vi har i kapittel 3.5. sett på utviklingen i handelsbalansen i Gjøvik sett i forhold til landet, oppland og Hedmark fylker og referanseområdet.

I dette kapitlet vil vi fokusere på utviklingen i viktige delområder innen Gjøvik kommune. Disse er:

- ❖ Hunndalen
- ❖ Gjøvik Nord
- ❖ Gjøvik Sentrum
- ❖ Gjøvik Sør
- ❖ Biri og omland.

I tillegg tar vi her med Raufoss i Vestre Toten kommune. Vi viser her for øvrig til oversikten over referanseområdet gitt i kap 1.6.3.

Vi har avgrenset Hunndalen, Gjøvik Nord, Gjøvik Sentrum og Gjøvik Sør etter postnummer-inndelingen, som er den samme inndelingen som SSB legger til grunn for beregning av omsetningstall i varehandelen.

Inndelingen er valgt ut fra hensyn til at omsetningsdata skal anonymiseres «prikket» dersom det er tre eller færre bedrifter i den valgte sonen.

Figur 20. Inndeling av Gjøvik – sentrale områder. Kilde Bring.no. Bearbeidet av Norconsult.

På slike avgrensede områder innad i en for så vidt liten kommune, blir det litt uhensiktsmessig å angi dekningsgrad for de enkelte varegrupper. Befolkningstall følger grunnkretser (Tabell 2), mens omsetningstall følger postnummerinndelingen. På kommunenivå blir det sammenfall mellom disse inndelingene, mens det på kommunedel-nivå blir en u-overensstemmelse mellom befolkningstall (grunnkrets) og omsetningstall (postnummersone).

Vi angir derfor utviklingen i vareomsetning i disse kommunedel-områdene i omsetningstall og prosentvis endring over perioden.

2.7.1 Vareomsetning i Hunndalen

Hunndalen . Vareomsetning i kroner		2008	2016	Endring	Endring %
NACE	NACE Navn				
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	635 013 244	1 202 444 328	567 431 084	89,4
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	393 735 738	840 193 781	446 458 043	113,4
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	214 963 793	268 889 369	53 925 576	25,1
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	0	:		
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	:	:		
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	253 656 177	463 545 626	209 889 449	82,7
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	:	:		
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	:	141 202 623		
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	:	134 334 424		
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	:	:		
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	:	0		
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	38 744 123	39 014 555	270 432	0,7
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	0	0	0	
47761	Butikkhandel med blomster og planter	:	0		

Tabell 23. Omsetningstall for vareomsetning i Hunndalen. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Tabell 23 at veksten innen hovedgruppe 45 og 47 har vært på henholdsvis 89,4% og 82,7% i perioden. Totalt ble det i disse varegruppene omsatt for ca. 1.666 mill.kr. i Hunndalen.

I Hunndalen ble det omsatt biler mv (NACE 45112) for ca. 840 mill. kr i år 2016. Dette er ca. 55% av all bilomsetning i Gjøvik kommune.

Omsetningen innen hovedgruppe 45 i Hunndalen var i 2016 på 1,2 Mrd.kr. Dette er ca. 54% av omsetning innen samme hovedgruppe i Gjøvik kommune.

Omsetningen innen hovedgruppe 47 var på ca. 464 mill.kr i Hunndalen i 2016. Dette er ca. 14% av all omsetning innen denne hovedgruppen i Gjøvik kommune.

2.7.2 Vareomsetning i Gjøvik Nord

Gjøvik Nord. Vareomsetning i kroner		2008	2016	Endring	Endring %
NACE	NACE-Navn				
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	920 546	:		
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	:	:		
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	420 546	0	-420 546	-100,0
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	0	0		
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	0	0		
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	62 512 296	55 425 752	-7 086 544	-11,3
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	0	0		
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	0	:		
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	0	0		
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	0	:		
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	0	0		
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	:	0		
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	0	0	0	
47761	Butikkhandel med blomster og planter	0	0		

Tabell 24. Omsetningstall for vareomsetning i Gjøvik Nord. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Tabell 24 at det er liten handelsvirksomhet i Gjøvik Nord. Selv innen hovedgruppe 45 er antall aktører så få at disse omsetningstallene ikke kan angis. Veksten innen hovedgruppe 47 er negativ (-11,3%) i perioden.

Omsetningen innen hovedgruppe 47 var på ca. 55 mill.kr i Gjøvik Nord i 2016. Dette er ca. 1,7% av all omsetning innen denne hovedgruppen i Gjøvik kommune.

2.7.3 Vareomsetning i Gjøvik Sør

Gjøvik sør	Vareomsetning i kroner.	2008	2016	Endring	Endring %
NACE	NACE-navn				
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	359 600 542	317 563 199	-42 037 343	-11,7
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	175 784 497	119 224 582	-56 559 915	-32,2
45192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	:	:		
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	42 626 884	55 812 965	13 186 081	30,9
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	112 250 550	41 161 900	-71 088 650	-63,3
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr, vedlikehold og reparasjon av motorsykler	:	:		
46610	Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	:	:		
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	290 650 553	469 925 357	179 274 804	61,7
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	125 165 651	146 700 429		
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	:	87 052 635		
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	0	:		
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	0	21 457 896		
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	:	:		
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	38 996 747	55 882 347	16 885 600	43,3
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	:	:		
47761	Butikkhandel med blomster og planter	:	15 046 850		

Tabell 25. Omsetningstall for vareomsetning i Gjøvik Sør. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Tabell 25 at veksten innen hovedgruppe 45 og 47 har vært på henholdsvis -11,7% og 61,7% i perioden. Totalt ble det i disse varegruppene omsatt for ca. 787 mill.kr. i Gjøvik Sør.

I Gjøvik Sør ble det omsatt biler mv (NACE 45112) for ca. 119 mill. kr i år 2016. Dette er ca. 8% av all bilomsetning i Gjøvik kommune.

Omsetningen innen hovedgruppe 45 i Gjøvik Sør var i 2016 på 317 mill.kr. Dette er ca. 14% av omsetning innen samme hovedgruppe i Gjøvik kommune.

Omsetningen innen hovedgruppe 47 var på ca. 464 mill.kr i Gjøvik Sør i 2016. Dette er ca. 14% av all omsetning innen denne hovedgruppen i Gjøvik kommune.

2.7.4 Vareomsetning i Gjøvik Sentrum

Gjøvik sentrum	Vareomsetning i kroner.	2008	2016	Endring	Endring %
NACE	NACE-navn				
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	571 119 486	679 736 127	108 616 641	19,0
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	443 458 225	549 427 661	105 969 436	23,9
45192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	0	0	0	
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	57 998 683	31 940 583	-26 058 100	-44,9
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	50 163 562	48 843 585	-1 319 977	-2,6
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr, vedlikehold og reparasjon av motorsykler	0	0	0	
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	1 915 372 898	2 140 872 872	225 499 974	11,8
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	195 094 055	157 197 216	-37 896 839	-19,4
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	57 237 780	27 336 870	-29 900 910	-52,2
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	:	0		
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	:	0		
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	133 773 272	142 179 813	8 406 541	6,3
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	80 858 299	44 523 506	-36 334 793	-44,9
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	0	0	0	
47761	Butikkhandel med blomster og planter	62 406 937	57 775 043	-4 631 894	-7,4

Tabell 26. Omsetningstall for vareomsetning i Gjøvik Sentrum. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Tabell 26 at veksten innen hovedgruppe 45 og 47 har vært på henholdsvis 19% og 11,8% i perioden. Totalt ble det i disse varegruppene omsatt for ca. 2.820 mill.kr. i Gjøvik Sentrum.

I Gjøvik Sentrum ble det omsatt biler mv (NACE 45112) for ca. 549 mill. kr i år 2016. Dette er ca. 36% av all bilomsetning i Gjøvik kommune.

Omsetningen innen hovedgruppe 45 i Gjøvik Sentrum var i 2016 på ca. 680 mill.kr. Dette er ca. 31% av omsetning innen samme hovedgruppe i Gjøvik kommune.

Omsetningen innen hovedgruppe 47 var på ca. 2.141 mill.kr i Gjøvik Sentrum i 2016. Dette er ca. 65% av all omsetning innen denne hovedgruppen i Gjøvik kommune.

2.7.5 Vareomsetning i Biri, Biristrand og Snertingdal

Biri, Biristrand og Snertingdal. Vareomsetning i kroner.		2008	2016	Endring	Endring %
NACE	NACE-navn				
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	14 800 424	22 132 714	7 332 290	49,5
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	:	:		
45192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	0	0	0	
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	:	5 352 081		
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	0	0	0	
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr, vedlikehold og reparasjon av motorsykler	0	:		
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	154 792 979	178 925 148	24 132 169	15,6
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	47 672 593	:		
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	:	0		
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	0	0	0	
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	:	0		
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	0	0	0	
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	0	0	0	
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	0	0	0	
47761	Butikkhandel med blomster og planter	:	:		

Tabell 27. Omsetningstall for vareomsetning i Biri, Biristrand og Snertingdal. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Tabell 27 at veksten innen hovedgruppe 45 og 47 har vært på henholdsvis 49,5% og 15,6% i perioden. Totalt ble det i disse varegruppene omsatt for ca. 201 mill.kr. i Biri, Biristrand og Snertingdal.

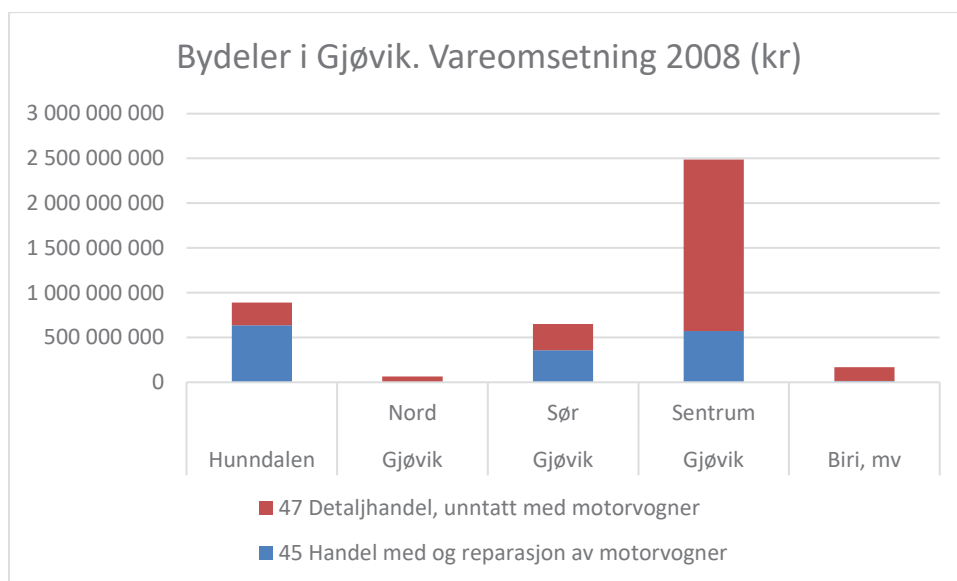
Omsetningen innen hovedgruppe 45 i Biri, Biristrand og Snertingdal var i 2016 på ca. 22 mill.kr. Dette er ca. 1% av omsetning innen samme hovedgruppe i Gjøvik kommune.

Omsetningen innen hovedgruppe 47 var på ca. 179 mill.kr i Biri, Biristrand og Snertingdal i 2016. Dette er ca. 5,4% av all omsetning innen denne hovedgruppen i Gjøvik kommune.

2.7.6 Endring i handelsbalansen mellom bydelene i Gjøvik kommune i perioden 2008-2016

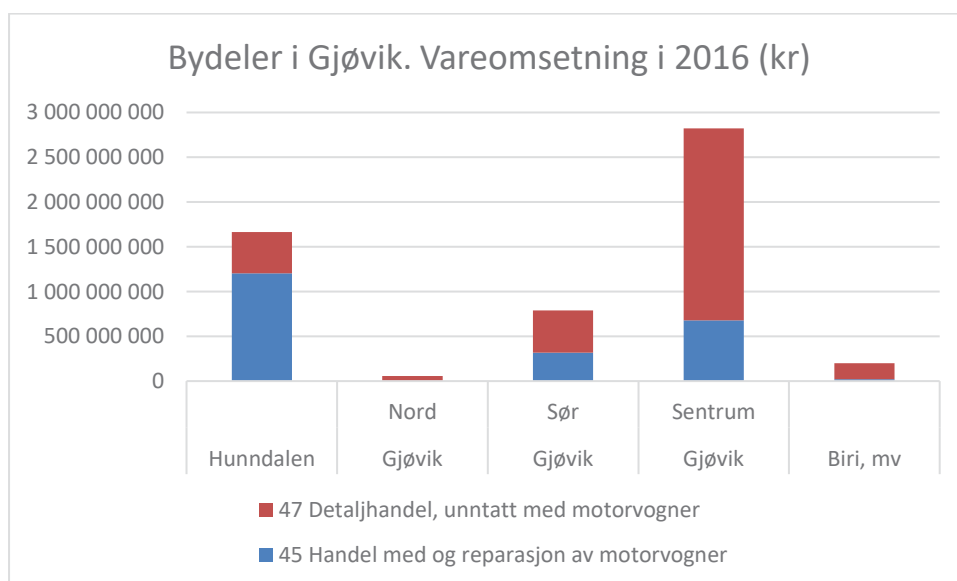
Summen av hovedgruppe 45 og 47 omfatter det vi i daglig tale kaller handel – enten dette dreier seg om dagligvarer, utvalgsvarer, storhandel eller plasskrevende varer. Hovedgruppe 45 omfatter i hovedsak detaljhandel med biler og motorkjøretøy, mens hovedgruppe 47 omfatter all annen handel som dagligvarer, møbler, utstyr, sport, fritid, klær, sko etc.

Vi har i Figur 21 og Figur 22 summert hovedgruppe 45 og 47 for årene 2008 og 2016 for bydelene i Gjøvik; Sørbyen, Nordbyen, Hunndalen og sentrum samt Biri med Biristrand og Snertingdal.

Figur 21. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for bydeler i Gjøvik samt Biri mv. i 2008. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Figur 21 at Gjøvik sentrum var den bydelen med klart størst vareomsetning med en omsetning på i alt 2,486 Mrd kr. Hunndalen hadde nest største vareomsetning med en omsetning på 0,889 Mrd.kr.

Figur 22. Total vareomsetning i hovedgruppene NACE 45 og 47 for referanseområdet i 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Vi ser av Figur 22 at Gjøvik sentrum er den bydelen med klart størst vareomsetning med en omsetning på i alt 2,820 Mrd kr. Hunndalen hadde nest største vareomsetning med en omsetning på 1,665 Mrd.kr.

I løpet av denne perioden har Hunndalen styrket sin posisjon som handelssenter innen kommunen – spesielt innen omsetning av biler, bilrekvisita og bilreparasjon.

Gjøvik er en by som er preget av et sterkt handelssentrum i sentrum av byen. Lokalisering av et stort kjøpesenter bidrar i stor grad til denne utviklingen.

3 Vedlegg med tabeller

Vareomsetning hele landet

Vareomsetning i kroner for hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Hele landet. År 2008 og 2016. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Hele landet.	Vareomsetning i kroner.		2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016
NACE	NACE-navn					
45	Handel med og reparasjon av motorvogner		160 870 661 580	247 695 793 294	33 959	47 506
45112	Detailhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler		67 939 041 994	111 629 562 230	14 342	21 410
45192	Detailhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler		4 502 236 928	6 408 741 361	950	1 229
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler		30 064 643 333	43 770 848 431	6 347	8 395
4532	Detailhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler		7 866 717 177	8 532 112 206	1 661	1 636
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler		2 641 228 434	3 297 623 020	558	632
46610	Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk		12 553 540 770	14 818 907 642	2 650	2 842
47	Detailhandel, unntatt med motorvogner		376 156 119 987	475 468 476 747	79 405	91 191
473	Detailhandel med drivstoff til motorvogner		46 701 486 437	45 413 182 471	9 859	8 710
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass		26 562 782 247	35 084 861 178	5 607	6 729
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer		18 837 661 066	25 868 118 469	3 977	4 961
47524	Butikkhandel med trelast		792 908 041	904 924 120	167	174
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted		2 516 398 466	3 869 678 609	531	742
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater		13 945 928 587	15 797 362 704	2 944	3 030
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler		21 167 476 519	27 843 338 323	4 468	5 340
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr		4 056 700 773	3 551 903 018	856	681
47761	Butikkhandel med blomster og planter		5 783 812 201	6 690 130 727	1 221	1 283

Vareomsetning Oppland fylke

Vareomsetning i hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Oppland fylke. År 2008 og 2016.

Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Oppland fylke. Vareomsetning i kroner.		2008	2016	Prinnb 2008	Prinnb 2016
NACE	NACE-navn				
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	4 735 648 000	6 996 856 103	183 637	189 479
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	2 462 452 519	3 984 442 197	25 788	36 927
45192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	109 720 176	193 894 060	13 409	21 028
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	1 216 266 752	1 544 717 868	597	1 023
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	400 308 122	427 291 825	6 623	8 152
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	112 740 450	145 348 826	2 180	2 255
46610	Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	664 727 192	791 326 244	614	767
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	14 269 036 016	16 998 979 193	3 620	4 176
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	2 485 693 530	2 429 680 212	77 702	89 714
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	914 341 357	1 105 006 178	13 536	12 823
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	624 264 057	804 880 043	4 979	5 832
47524	Butikkhandel med trelast	:	:	3 399	4 248
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	45 046 855	97 980 283	245	517
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	567 371 152	621 588 562	3 090	3 281
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	595 336 774	566 392 334	3 242	2 989
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	15 947 438	:	87	:
47761	Butikkhandel med blomster og planter	222 713 440	251 966 477	1 213	1 330

Vareomsetning Hedmark fylke

Vareomsetning i hovedgruppe 45 og 47 og i 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Hedmark fylke. År 2008 og 2016.

Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult

Hedmark fylke. Vareomsetning i kroner.	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016
NACE NACE-navn				
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	4 985 636 000	7 065 321 000	189 289	196 190
45112 Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	2 650 338 000	3 892 060 000	26 339	36 013
45192 Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	138 867 000	165 502 000	14 002	19 838
452 Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	1 520 736 000	2 220 844 000	734	844
4532 Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	418 613 000	410 664 000	8 034	11 320
454 Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	42 732 000	74 142 000	2 212	2 093
46610 Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	1 246 418 000	1 290 247 000	226	378
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	13 895 470 000	17 032 721 000	6 585	6 577
473 Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	2 367 497 000	2 341 774 000	73 409	86 817
4752 Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	1 075 147 000	1 346 332 000	12 507	11 936
47521 Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	845 623 000	999 756 000	5 680	6 862
47524 Butikkhandel med trelast	40 954 000	51 081 000	4 467	5 096
47529 Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	80 682 000	141 938 000	216	260
4754 Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	499 578 000	539 788 000	426	723
4759 Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	529 693 000	1 119 284 000	2 639	2 751
47642 Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	6 174 000	4 582 000	2 798	5 705
47761 Butikkhandel med blomster og planter	238 849 000	276 654 000	33	23
			1 262	1 410

Vareomsetning Gjøvik kommune

Vareomsetning i hovedgruppe 45 og 47 og 46610 – med spesiell vekt på plasskrevende varer. Gjøvik kommune. År 2008 og 2016.

Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult

Gjøvik kommune. Vareomsetning i kroner.	2008	2016	Pr innb 2008	Pr innb 2016
NACE NACE-navn				
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	1 578 903 657	2 227 650 832	28 301	30 137
45112 Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	1 021 479 816	1 528 500 480	55 790	73 917
45192 Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	:	:	36 093	50 718
452 Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	321 642 916	362 617 248	11 365	12 032
4532 Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	162 414 112	99 078 316	5 739	3 288
454 Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	15 977 038	18 169 641	565	603
46610 Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	:	:		
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	2 682 677 967	3 317 377 343	94 791	110 077
473 Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	389 924 284	378 511 550	13 778	12 560
4752 Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	77 859 581	258 947 128	2 751	8 592
47521 Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	:	194 197 424		6 444
47524 Butikkhandel med trelast	0	0	0	0
47529 Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	7 522 834	28 326 095	266	940
4754 Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	153 725 892	184 474 813	5 432	6 121
4759 Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	158 709 876	139 496 422	5 608	4 629
47642 Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	:	:		
47761 Butikkhandel med blomster og planter	66 374 330	75 947 604	2 345	2 520

Dekningsgrad Gjøvik kommune

Beregning av dekningsgrad i Gjøvik kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke.

Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Gjøvik kommune. Vareomsetning i kroner.	NACE	NACE-navn	2008				2016				Dekningsgrad, Gjøvik kommune			
			Pr innb 2008		Pr innb 2016		Pr innb 2008		Pr innb 2016		2008		2016	
			Landet	Oppland	Landet	Oppland	Landet	Oppland	Landet	Oppland	Landet	Oppland	Landet	Oppland
45		Handel med og reparasjon av motorvogner	1 578 903 657	2 227 650 832	28 301	30 137	55 790	73 917	155,6	199,6	164,3	216,3	155,6	199,6
45112		Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	1 021 479 816	1 528 500 480	36 093	50 718	36 093	50 718	236,9	240,5	251,7	269,2	236,9	240,5
45192		Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	:	:	:	:	:	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
452		Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	321 642 916	362 617 248	11 365	12 032	11 365	12 032	179,1	171,6	179,1	171,6	143,3	147,2
4532		Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	162 414 112	99 078 316	5 739	3 288	5 739	3 288	345,6	263,3	345,6	263,3	200,9	145,4
454		Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	15 977 038	18 169 641	565	603	565	603	101,3	92,0	101,3	92,0	95,3	78,4
46610		Engros handel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	:	:	:	:	:	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47		Detaljhandel, unntatt med motorvogner	2 682 677 967	3 317 377 343	94 791	110 077	94 791	110 077	119,4	122,0	119,4	122,0	120,7	122,4
473		Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	389 924 284	378 511 550	13 778	12 560	13 778	12 560	139,8	101,8	139,8	101,8	144,2	97,7
4752		Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	77 859 581	258 947 128	2 751	8 592	2 751	8 592	49,1	55,3	49,1	55,3	127,7	146,9
47521		Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	:	194 197 424	0	6 444	0	6 444	0,0	0,0	0,0	0,0	129,9	151,3
47524		Butikkhandel med trelast	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47529		Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	7 522 834	28 325 095	266	940	266	940	50,0	108,4	50,0	108,4	126,6	181,3
4754		Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	153 725 892	184 474 813	5 432	6 121	5 432	6 121	184,5	175,8	184,5	175,8	202,0	186,1
4759		Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	158 709 876	139 496 422	5 608	4 629	5 608	4 629	125,4	173,0	125,4	173,0	86,7	154,4
47642		Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	:	:	:	:	:	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47761		Butikkhandel med blomster og planter	66 374 330	75 947 604	2 345	2 520	2 345	2 520	192,1	193,4	192,1	193,4	196,4	188,0

Dekningsgrad Lillehammer kommune

Beregning av dekningsgrad i Lillehammer kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Lillehammer kommune. Vareomsætning i kroner.		2008		2016		Pr innb 2008		Pr innb 2016		Dekningsgrad, Lillehammer kommune			
NACE	NACE-navn									Landet	Oppland	Landet	Oppland
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	1 098 871 458	1 599 189 967	25 776	42 632	58 694	27 246			125,5	165,3	123,6	158,5
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	618 459 498	990 260 932		23 994	36 345				167,3	178,9	169,8	172,4
45192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	:	0							0,0	0,0	0,0	0,0
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	204 493 224	287 019 223	7 933		10 534				125,0	119,8	125,5	128,9
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	84 269 455	84 468 955	3 269	3 100					196,9	150,0	189,5	137,1
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	69 949 137	105 130 034	2 714	3 859					486,7	442,0	610,1	501,6
46610	Engros handel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	:	0							0,0	0,0	0,0	0,0
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	2 673 669 537	3 385 322 594	103 727		124 250				130,6	133,5	136,3	138,1
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	309 326 068	360 501 244	12 001	13 231					121,7	88,7	151,9	102,9
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	141 276 136	255 010 875	5 481	9 360					97,7	110,1	139,1	160,0
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	61 310 523	162 000 245		5 946					0,0	0,0	119,8	139,6
47524	Butikkhandel med trelast	:	0		0					0,0		0,0	
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	20 706 379	:	803						151,2	327,5	0,0	0,0
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	155 389 637	162 099 627	6 028	5 949					204,8	195,1	196,4	180,9
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	182 430 449	194 424 661	7 078	7 136					158,3	218,3	133,6	238,1
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	:	0							0,0	0,0	0,0	
47761	Butikkhandel med blomster og planter	62 942 928	75 300 971	2 442	2 764					200,0	201,3	215,4	207,3

Dekningsgrad i Raufoss

Beregning av dekningsgrad i Raufoss med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke.
Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Raufoss tettsted. Vestre toten kommune. Vareomsætning i kroner.	NACE	NACE-navn	2008				2016				Dekningsgrad, Raufoss			
			2008		2016		2008		2016		2008		2016	
			Pr innb 2008	Pr innb 2016	7 253	7 825	Landet	Oppland	Landet	Oppland	Landet	Oppland	Landet	Oppland
45		Handel med og reparasjon av motorvogner	190 863 824	362 065 754	26 315	46 270	77,5	102,0	97,4	125,0	0,0	0,0	50,7	51,5
45112		Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	:	84 996 035	:	10 862	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
45192		Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	0	:	:	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
452		Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	15 487 770	42 490 759	2 135	5 430	33,6	32,2	64,7	66,4	0,0	0,0	0,0	0,0
4532		Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	0	:	:	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
454		Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
46610		Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	0	:	:	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47		Detaljhandel, unntatt med motorvogner	562 792 947	703 747 375	77 595	89 936	97,7	99,9	98,6	100,0	100,6	73,3	107,7	73,0
473		Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	71 917 328	73 420 350	9 916	9 383	100,6	73,3	107,7	73,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4752		Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	:	:	:	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47521		Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	:	:	:	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47524		Butikkhandel med trelast	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47529		Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4754		Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4759		Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	:	40 432 613	:	5 167	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	96,8	172,4
47642		Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
47761		Butikkhandel med blomster og planter	:	9 646 714	:	1 233	0,0	0,0	96,1	92,4	0,0	0,0	96,1	92,4

Dekningsgrad i Toten- og Land kommunene

Beregning av dekningsgrad i Østre og Vestre Toten og Søndre og Nordre Land kommuner med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Oppland fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Østre og Vestre Toten, Søndre og Nordre Land kommuner. Vareomsetning i kroner.	NACE-navn	2008		2016		Pr innb. 2008		Pr innb. 2016		Dekningsgrad, ØV Toten + NS Land			
										2008		2016	
										Landet	Oppland	Landet	Oppland
45	Handel med og reparasjon av motorvogner	467 859 251	626 134 682	39 583	40 595					34,8	45,8	32,5	41,7
45112	Detailhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	133 265 511	174 870 692	11 820	15 424					23,5	25,1	20,1	20,4
45192	Detailhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	:	:	3 367	4 308					0,0	0,0	0,0	0,0
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	132 349 375	161 246 235	3 344	3 972					52,7	50,5	47,3	48,6
4532	Detailhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	22 901 420	81 332 723	579	2 004					34,8	26,5	122,4	88,6
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler	:	:							0,0	0,0	0,0	0,0
46610	Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	167 573 197	159 913 538	4 233	2 004					159,8	117,0	70,5	47,8
47	Detailhandel, unntatt med motorvogner	2 211 952 254	2 505 033 309	55 881	61 708					70,4	71,9	67,7	68,6
473	Detailhandel med drivstoff til motorvogner	399 040 174	366 694 068	10 081	9 033					102,3	74,5	103,7	70,2
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	161 735 900	131 667 684	4 086	3 243					72,9	82,1	48,2	55,5
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	103 838 087	94 828 853		2 336					0,0	0,0	47,1	54,8
47524	Butikkhandel med trelast	0	0	0	0					0,0	0,0	0,0	0,0
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	:	:							0,0	0,0	0,0	0,0
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	45 799 471	43 598 373	1 157	1 074					39,3	37,4	35,4	32,6
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	49 511 590	61 115 621	1 251	1 505					28,0	38,6	28,2	50,2
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	:	0							0,0	0,0	0,0	0,0
47761	Butikkhandel med blomster og planter	22 414 419	20 235 347	566	498					46,4	46,7	38,8	37,4

Dekningsgrad Hamar kommune

Beregning av dekningsgrad i Hamar kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Hedmark fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Hamar kommune. Vareomsætning i kroner.			2008		2016		Pr innb 2008		Pr innb 2016		Dekningsgrad, Hamar kommune			
NACE	NACE-navn										Landet	Hedmark	Landet	Hedmark
45	Handel med og reparasjon av motorvogner		1 614 520 504	1 663 938 215	57 711	55 244	30 120	169,9	219,1	116,3	153,4			
45112	Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler		1 024 373 305	1 042 148 931	36 616	34 600		255,3	261,5	161,6	174,4			
45192	Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	:						0,0	0,0	0,0	0,0			
452	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler		484 113 720	479 960 541	17 305	15 935		272,7	215,4	189,8	140,8			
4532	Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler		73 154 067	90 912 800	2 615	3 018		157,5	118,2	184,5	144,2			
454	Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler		2 409 697	1 755 797	86	58		15,4	38,2	9,2	15,4			
46610	Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk		297 225 657	77 871 230	10 624	2 585		400,9	161,3	91,0	39,3			
47	Detaljhandel, unntatt med motorvogner		2 965 711 037	3 706 875 150	106 009	123 070		133,5	144,4	135,0	141,8			
473	Detaljhandel med drivstoff til motorvogner		296 653 804	266 353 258	10 604	8 843		107,6	84,8	101,5	74,1			
4752	Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass		109 397 539	222 898 703	3 910	7 400		69,7	68,8	110,0	107,8			
47521	Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	:						0,0	0,0	0,0	0,0			
47524	Butikkhandel med trelast	0		0		0		0,0	0,0	0,0	0,0			
47529	Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted		18 153 310	77 137 439	649			122,2	152,2	0,0	0,0			
4754	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater		220 146 942	247 709 025	7 869	8 224		267,3	298,2	271,4	298,9			
4759	Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler		185 042 979	249 467 818	6 614	8 282		148,0	236,4	155,1	145,2			
47642	Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	:						0,0	0,0	0,0	0,0			
47761	Butikkhandel med blomster og planter		56 199 527	45 258 401	2 009	1 503		164,5	159,2	117,1	106,6			

Dekningsgrad Ringsaker kommune

Beregning av dekningsgrad i Ringsaker kommune med vekt på storhandel og plasskrevende varer 2008 – 2016 sett i forhold til Landet og Hedmark fylke. Kilde SSB. Bearbeidet av Norconsult.

Ringsaker kommune. Vareomsetning i kroner.	NACE	NACE-navn	2008		2016		Pr innb 2008		Pr innb 2016		Dekningsgrad, Ringsaker kommune			
							32 144		33 597		Landet	Hedmark	Landet	Hedmark
45		Handel med og reparasjon av motorvogner	830 241 058		2 050 427 860		25 829		61 030		76,1	98,1	128,5	169,5
45112		Detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler	255 876 416		1 063 955 961		7 960		31 668		55,5	56,9	147,9	159,6
45192		Detaljhandel med andre motorvogner, unntatt motorsykler	34 305 092		:						0,0	0,0	0,0	0,0
452		Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	239 571 046		627 571 296		7 453		18 679		117,4	92,8	222,5	165,0
4532		Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	141 828 189		109 506 617		4 412		3 259		265,7	199,5	199,2	155,7
454		Handel med motorsykler, deler og utstyr. Ved likehold og reparasjon av motorsykler	26 382 549		:		821				147,2	363,6	0,0	0,0
46610		Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk	132 297 878		189 823 461		4 116		5 650		155,3	62,5	198,8	85,9
47		Detaljhandel, unntatt med motorvogner	###		3 433 727 457		69 488		102 203		87,5	94,7	112,1	117,7
473		Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	455 385 017		474 213 719		14 167		14 115		143,7	113,3	162,1	118,3
4752		Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass	263 627 076		321 153 703		8 201		9 559		146,3	144,4	142,1	139,3
47521		Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	210 864 039		286 704 858						0,0	0,0	0,0	0,0
47524		Butikkhandel med trelast	:		0				0		0,0	0,0	0,0	0,0
47529		Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	:		:						0,0	0,0	0,0	0,0
4754		Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	34 961 821		51 430 575		1 088		1 531		36,9	41,2	50,5	55,6
4759		Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og andre innredningsartikler	59 436 917		589 615 730		1 849		17 550		41,4	66,1	328,6	307,6
47642		Butikkhandel med fritidsbåter og -utstyr	:		:						0,0	0,0	0,0	0,0
47761		Butikkhandel med blomster og planter	25 297 153		35 637 393		787		1 061		64,5	62,4	82,7	75,2